

GELBĖKIME BADAU-
JANČIA LIETUVAI
DEKIME AUKAS TAU-
TOS FONDANI

DRAUGAS

LITHUANIAN DAILY FRIEND

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS KETVIRTADIENIS, BIRŽELIO (JUNE) 13 D., 1918 M.
Entered as Second Class Matter March 21, 1916, at Chicago, Illinois under the Act of March 3, 1879.

METAI-VOL. III. No. 139

PRANCUZAI STIPRIAI LAIKOSI SAVO VIETOSE

Vokiečiai briausiasi ant upės Oise iš rytų

VON HINDENBURGAS STATO PASKUTINES SAVO JĖGAS

PRANCUZAI VISUR STIP- RIAI LAIKOSI.

Vokiečiai grias laimėjimais.

LONDONAS, birž. 13.—Tarpe Oise ir Montdidier prancūzai stipriai laikosi. Priešininkas labai mažai pasivarė pirmyn ties upe Oise. Priešininkas ant Oise gula iš rytų pusės. Tas privertė prancūzus atsistoti nuo Ourscamps ir Carlepont miškų. Prancūzai atsistatė taip pat nuo Bailly. Bet visur kitur prancūzai stipriai laikosi savo pozicijose. Su prancūzais bendrai veikia ir juodieji žmonės. Šitie kovoja, kaip kokie demonai.

Berlyne tuo tarpu skelbiama dideli vokiečių laimėjimai. Giriamasi, kad šitoj ofensivoj vokiečiams tekė 13,000 nelaisvių.

PRANCUZAI SULAIKO VO- KIEČIUS TIES UPE OISE.

Vokiečiai mėgina prancūzus apsupti.

Paryžius, birž. 13.—Užpraėitą naktį tęsėsi baisūs mušiai fronte tarpe Montdidier ir upės Oise. Tačiau neįvyko svarbios atmainos, paskelbė karės ofisas.

Rytose nuo Mery ir Genlis miško prancūzai atbloškė vokiečius atgal ir atsistatė kurias pozicijas.

Sale centro, išilgai upės Aronde fronto, prancūzai atmušė vokiečių atakas.

Pietuose nuo Chevincourt ir Mares-Sur-Matz prancūzai stipriai laikosi.

Vokiečiai vakar ryte pradėjo naują užpuolimą pietuose nuo Aisne, Soissons-Marne fronte. Mušiai seka tarpe upės Aisne ir Villers-Cotterets miško.

Pastarasis vokiečių užpuolimas reikšia ne kitką, kad vokiečiai mėgina prancūzus apsupti ties Villers-Cotterets.

PARYŽIŲ APLEIDŽIA SE- NELIAI IR VAIKAI.

Paryžius, birž. 13.—Parėdyta Prancūzijos sostinė apleisti seneliams ir vaikams. Prancūzų socialistai paskelbė atsiliepimą į prancūzų tautą nepriimti jokios taikos be karės laimėjimo, bet karštai taip ilgai, kol įveikti priešininką.

KAIZERIS MUŠIŲ FRONTE.

Amsterdam, birž. 13.—Pranešama iš Berlyno, kad vokiečių kaizeris atsirandęs mušiu fronte, Prancūzijoje.

PRANCUZAI KAIP LIUTAI KOVOJA.

Gina nuo vokiečių kiekvieną žemės žingsnį.

Paryžius, birž. 12.—Prancūzų kariuomenė kovojanti prieš vokiečius pietrytuose nuo Montdidier, savo kontrataką taip smarkiai puolė prieš vokiečius, kad trumpu laiku 7-nių ir pusės mylių ilgio frontu priešininkas kaip su galin-gia šluota atmetas toloką galą atgal. Tą kontrataką prancūzai atliko tarpe Rubescourt ir St. Maur.

Toj fronto dalyj nuo pradžios ofensivos prancūzai vokiečiams taip stipriai pasipriešino, kad vokiečių lavonų kalvos dar ir dabar vietomis riogso, nes nėra laiko ir parankumo juos surinkelioti. Tenai ir kitur prancūzai gina kiekvieną žemės žingsnį ir vokiečius guldo kaip kokią patalą.

Vokiečiai tenai mėgino persilaužti per Ressons-Sur-Matz, idant pasiekti upės Oise klonį ir tenai pasileisti pirmyn ant Paryžiaus. Bet užnot koki nors pasisekimo, vokiečiai visus plotus užklojo savo karių lavonais.

Paima nelaisvių irarmotų.

Tąja kontrataką prancūzai atsistatė miestelį Belloy, mišką Genlis ir augstumas, dominuojančias tarpe Courcelles ir Mortemer. Apart to paėmė žymų skaitlių nelaisvių ir armotų.

Kas link nelaisvių, sakoma, jų busia daugiau tukstančių.

Prancūzai vokiečius užtakavo vyriausioj linioj, tarpe Montdidier ir Noyon. Vietomis per pusmylį vokiečiai atbloškė, kitur net per dvi myli ir daugiau.

Vokiečiai sulaukomi.

Pietvakaruose nuo Noyon priešininkas prisivarė prie Machemont ir Bethancourt. Pastarasis miestelis randasi ant upės Oise kranto.

Šitoj apylinkėj tesiasi kruviniausi mušiai. Prancūzai su išėjimu gina savo pozicijas, savo žemę. Iš Berlyno pranešime mažai kas paminima apie tuos mušius. Vokiečiai pri-pažįsta, kad prancūzai stojo kontrataką. Bet pažymi, kad

250,000 VYRŲ KAS MĖNUO

Boston, Mass., birž. 13.—

Čionai vienam susirinkime kalbėjo vienas Anglijos komisijonierius S. V. Jis pažymėjo, kad Suv. Valstijos kas mėnuo pasiunčia Prancūzijon 250,000 karių. Ir to skaitlingo karių siuntimo negalės sustabdyti nei kaizeris su savo nardančiomis laivėmis, nei kitkas.

Pažymėjo, kad vyriausias taktininkų vadas gen. Foch pasekmingai apsidirbs su teutonais. Apie tai nereikia nei abejoti.

Šiandie 200,000 amerikoniškų karių yra paskirstyta tarpe prancūzų ir anglų.

Tas reikšia, kad tasai susijungimas ateityje padarys didelę intaką į anglų tautą.

jie atmušti su dideliais nuostoliais.

Reikšia, kad vokiečiai atsiduria vis blogesnin padėjiman, kadangi taktininkų armijos nušluoja teutonius nuo visų svarbesnių augstumu, stumia juos į klonius ir dau-burius, kur nėra kas veikti, iš kur paskui nelengva išreplioti kadir keturpėsiams.

Ypač jei vokiečiams užels noras persimesti per upę Oise (į kairįjį krantą), tenai juos laukia baisios skerdynės. Nes tenai stovi taktininkų atsargos, kurios pasirengusios ne bėle kaip tuos "svečius" pasveikinti.

Panaudoja 300,00 karių.

Nors vokiečiai 21 mylios fronte panaudoja prieš narsuosius prancūzus 300,000 savo karių, idant šita persvara prasimušti kelią ant Paryžiaus, tos skaitlingos vokiečių armijos pažangiavimas labai lėtas ir skaudus. Taip jis skaudus ir baises, kad vokiečiams toli gražu neapsimoka jau tolesniai kariauti.

Kelios vokiečių divizijos buvo taip sukaptos, kad anų liekanos atšauktą į užpakalį, kad tenai papildyti naujais kariaviais ir išnaujo pasiųsti prancūzų armotų ir kulkasvaidžių ugnin. Kur tik prancūzai turėjo atsistoti atgal, pirmaiau jie užduodavo vokie-

čiams nepakeliamą smugį — užmuštais ir sužeistais.

Nežiurint tečiau prancūzų atsimetimų, taktininkų linijos vokiečiai ligšiol niekur nepersilaužė.

Gali sau vokiečiai rėkauti apie kokius ten savo laimėjimus ir atliktus didelius žygius; gali vokiečiai girties, kad jie Aisne ir dabartiniam mušiu fronte paėmė apie 75 tukstančius nelaisvių. Tai tas nieko negelbės kaizeriui. Nes vokiečiai, tikroji to žodžio prasmė, sulaukys, taigi ir reikšia didelį vokiečių pralaimėjimą.

Taktininkai gali laikyties il- gai.

Vienas žymus amerikoniškas strategikas, viešis Paryžiuje, kurs studijavo karės bėgi nuo pat pradžios, taip sako:

"Pasiremiant įsitikinimais iš kovo 21 dienos esu tos nuomonės, kad vyriausias taktininkų armijų vadas, gen. Foch, gali savo linijoje atlaikyti prieš vokiečių pašėlusį spaudimą kokius keturis mėnesius. Tuo laikotarpiu Amerikiečiai suspės Prancūzijon prisiųsti vieną milijoną ir 250,000 karių, o tuomet vokiečiai bus įveikti.

"Pastarosios vokiečių ofensivos ners ir perdang buvo pašėlusios, tačiau jos išvalė atmosferą. Dabar jau negyvuoją jokia abejonė. Žinome, kad von Hindenburgas spūdziasi ant Paryžiaus su visu savo galimu galingumu. Ir te-gu vokiečiams pasisektų persilaužti per dabartinę taktininkų liniją, tai visvien jie užėitų ant gerai išlavintos skaitlingos amerikoniškos armijos. Šita von Hindenburgui tuojaus prirodytų, kad jis blogą kelią pasirinkęs briautes į Paryžių pietautų."

Washington, birž. 13.—Miesto administracija paskelbė, kad šalies gyventojai susian-rintų jautienos vartojimą, kadangi jautiena yra būtinai reikalinga siųsti Europon.

Maisto administracija pare-dė, kad kiekvienai šeimynai per savaitę galima įsigyti sva-rą ir ketvirtadalį grynos jau-tienos, arba pusantro svaro jautienos su kaulais.

NEATMAINO POLITIKOS RUSIJOS ŽVILGSNIU

Kol-kas negalimas imaišy- mas į vidujinius Rusijos reikalus

Washington, birž. 13.—Rusų kadetų (konstitucijinių demokratų) partija matyda, kad jų šalis — Rusija pakeičiama griuvėsiais sian-čiant tenai bolševikams ir vokiečiams, tomis dienomis kreipėsi į Suv. Valstijas ir taktininkus, kad šitie gelbėtų Rusiją nuo visiškos pražuties ir neleistų vokiečiams briautes Rusijos gilumon, ypač Sibe-rijon.

Kadetų atsiliepimą preziden-tui Wilsonui indavė Rusijos ambasadorius Bachmetjev. Tuo tikslu prezidentas sušaukė savo kabineto posėdį ir tarėsi, kas padaryti su kadetų reikalavimu.

Savo atsiliepime kadetai atvirai pripažįsta, jogei Rusija be jokios pagalbos žengia į pri-pultin, ačiū žiauriai, demago-giškai ir puslaikiniai bolševikų valdžiai. Bolševikai Rusijoje pakėlė anarchiją, iš ko šiandie pasinaudoja vokiečiai. Nors vokiečiai ir padarė taiką su bolševikais, tačiau tos taikos nesilaiko, bet briausiasi pirmyn Rusijon, užimdinėja miestus ir plėšia viską, kas patenka po ranką.

BUVUSIOJI CARIENĖ NAŠ- LĖ NIEKINA VOKIEČIAIS.

Amsterdam, birž. 13.—Buvusioji Rusijos carienė našlė Maria Teodorovna su kitais buvusiu Romanovų šeimynos nariais gyvena Ukrainoje, vokiečių priežiūroje.

Anot vokiškų laikraščių, vokiečių vyriausybė pas ją buvo pasiunčiusi vieną generolą, kad paklausti jos troškimų.

Tečiau buvusioji carienė našlė generolo nepriėmė ir atsisakė su juo matyties.

Jaunesnieji Romanovų nariai priėmė generolą. Šitam jie išreikšė savo norus, kad jiems būtų leista kuovėliaus persikelti kokion nors neutralėn šalin.

Vokiečių laikraščiai todėl pažymi, kad Romanovų šeimynos senesnieji nariai yra visi priešvokiškų pažiūrų.

VOKIETIJA NESIULYS NAUJOS TAIKOS.

Londonas, birž. 13.—Iš Amsterdamo pranešama, jogei vokiečių laikraščiai rašė, kad Vokietija nepasiūlysianti taktininkams naujos taikos.

Londonas, birž. 13.—Anot gautų žinių, trumpu laiku Japonija paskelbs savo pažiūras apie dabartinį Rusijos stovi-

ti praeities, tuo la-au, kad vokiečių vadovai už a-kių gaujasi su jais. Bolše-vikų tiesai kalnus verčia ant vokiečių imperijalizmo. Bet pat apčia jie tam imperijali-zmui tarnauja. Pagelbsti jie vokiečiams naikinti Rusiją, bi tik jiems būtų prailgintas viešpatavimas.

Ką prezidento Wilsono ka-binetas nutarė Rusijos likimo klausime, dar tikrai nepaaiš-kejo. Bet iš autoritativinių versmų pranešama, kad Suv. Valstijų politika Rusijos žvilgsniu neatmainoma. Reiškia, kad kol-kas apie kokią intervenciją Rusijoje negali but kalbos.

Taktininkai taip pat nemano maišyties į Rusijos reikalus arba siųsti savo kariuomenę Sibirijon.

Tuo tarpu, iš Maskvos gau-nama žinios, kad tenai siau-čias didis sukilimas, turbūt, prieš bolševikus. Sakoma, miesto gatvėse sekanti kruvi-ni susiremimai.

Be to pranešama, kad uk-rainai išnaujo pakilė prieš sa-vo atamaną, kurį jiems vokie-čiai paskyrė.

NELSON MORRIS KAREI- VIAUJA STOVYKLOJE.

Washington, birž. 13.—Chi-cagos milijonieriaus sunus Nelson Morris buvo paimtas kareiviauti ir pirmiausia pa-siūstas į Grant stovyklą, kai-po paprastas kariavias. Kiek palaukus, vyriausybė jį per-kėlė Washingtonon, kaipo re-frigeratorių ekspertą.

Prieš tai pakilo trukšmas. Tasai trukšmas persikėlė net kongresan. Tenai pakelta kla-usimas, ar Nelson Morris kar-tais negavęs kokių privilegijų, kad išsisukti nuo paprasto ka-reiaviavimo.

Dabar vyriausybė galutinai pranešė, kad Nelson Morris, kaipo paprastas kariavias, tar-nauja Meigs stovykloje, kvar-termeistero korpuse.

Gatvekarių ir viršutinių ge-ležinkelių kompanijos Chica-goje sutiko kariavias ir ju-rininkus uniformose vežioti dovanai. Tik dabar lankiama pačios vyriausybės sutikimo.

O R A S.

Chicago ir apylinkės. — Šiandie gražus oras ir truputį šilčiau; rytoj išdalies de-be-siuota; maža atmaina tempe-raturoje.

Karės lauke maudimosi vieta kariaviams. Maudosi sugryžė iš mušiu linijų.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone: McKinley 6114. Establ. 1908.

TERMS OF SUBSCRIPTION:
One year \$5.00
Six months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00
At NEWS-STANDS 2c A COPY.
Advertising rates on application.

"Draugas" Publishing Co.
1800 W. 46th St. Tel. McKinley 6114 Chicago, Ill.

Ketvirtadienis, Birželio 13 d., Sv. Antano iš Padvos.
Penktadienis, Birželio 14 d., Sv. Baziliaus.

REDAKCIJOS PASTABOS.

SV. TĖVO SEKRETORIUS APIE NUSIGINKLAVIMĄ.

Gal nerasime šian? Tokio žmogaus, kurį išmėgintų, kaip ir Angliją, kad reikia įvesti priverstiną konskripciją, nes pamatėte, kad naujiems reikalams liuosanoris kareivijavimas nebeat-sako. Bet jūsų pavyzdys vis delto parodo, kad liuosanoris sistema yra visiškai užtenkan-ti ramiais laikais ir kad ap-saugoja nuo karių.

"Aš tikiu visomis mano sie-los pajėgomis, kad militarė konskripcija bus visų kraštų panaikinta. Aš žiūriu į tai, kaip į praktiškiausią metodą visuotinam vienu laiku įvedi-mui aprubežavimo apsigink-lavimui, kurį nurodė popie-žiaus nota kaip vieną iš sąly-gų teisingos ir pastovios tai-kos, pasiūlytos šventojo Tėvo kariaujančių šalių vadams.

Aš galiu taip pat pridėti, kad Apaštališko Sosto pažiu-ras į tą dalyką jau buvo aiš-kių, kada buvo priimta no-ta rugpjūčio mėnesio perein-tu metu; bet tame dokumente mes tiksliai kalbėjome tik apie aprubežavimą ginklavimosi, nenurodėdami smulkmenais, kaip jisai galėtų būti atsiektas. Mes elgėmės taip, norėda-mi patiems kariaujantiems palikti liuosai nuspręsti sutar-ties punktus, mūsų pasiūly-tus, vėliau, pamatę atsitikimų bėgį, mes neatsisakėme prid-uoti kiekvieną smulkmeną, paliečiančią tuos klausimus, ir mes pranešėme formaliai užin-teresuotoms šalims, kad pagal mūsų opinijos, planas visuoti-no panaikinimo militarės konskripcijos, yra pasekmingiau-sias budas įvesti apribavimą ginklavimosi.

Tai ir viskas. Aš tikiu, kad kiekvienas žmogus turintis krikščioniškų ir humanitariš-kių jausmų, turės tą pačią vil-tį, kaip ir mes ir pripažins Apaštališkojo Sosto planą.

MARŠRUTAS.

politiškų prakalbų p. Al.
M. Račkaus.
Cleveland, Ohio birželio 15 d. vakare.
Youngstown, Ohio, birželio 16 d., 7:30 val. vak.
Akron, Ohio, birželio 17 d., 7 val. vakare.
Baltimore, Md., birželio 21 d., vakare.
Easton, Pa., birželio 23 d., 3 val. po piet.
Brooklyn, N. Y., birželio 25 d., vakare.
Kas norės į p. Račkų kreip-ties, laį rašę į "Garso" red., 456 Grand St., Brooklyn, N. Y.

THURSDAY

ONE MEAL
WHEATLESS
USE NO FLOUR CRACKERS
BREADS AND PASTRIES
CONTAINING WHEAT

TAUTININKAI SUTIRPO.

Iki šioliai mūsų amerikoniš-kieji tautininkai statydavos, jei ne vieninteliai tai jau pir-mais ir "glauniausiais" Lie-tuvos ginėjais, lietuvių tautos reikalų remėjais, vedėjais, sta-tytojais ir gelbėtojais!

Tiesa, jie šioje linkmėje ma-žai ko nuveikė, nes mažai jų galėjo veikti, neturėdami nei žmonių tam tinkamų savo tar-pe, nei pasitikėjimo plačioje mūsų visuomenėje, nei tam reikiamų išteklių. Visą savo veikimą Lietuvos naudai ir vi-so lietuvių tautos dalykų rė-mimo jie trūkmingai atlikda-vo ir tebeatlieka žodžiais, pa-sigirmais ir daugiausia kabi-nėjimais prie katalikų veikė-jų ir katalikų visuomenės, kuri nešė ir tebėna visą na-štą įvairių darbų, aukų ir sun-kenybių, kuriomis stumiamas Lietuvos liuosybės klausimas pirmyn. Mūsų tautininkai vien lygu-lygiais su katalikais save skelbė, to visur reikala-vo, kad ir su tušiomis ranko-mis toli katalikų užpakalyje atsiliikę.

Tą savo atsilikimą jie lai-kui bėgant pramoko dailiai dangstyti visokiais savo "nuopelnais" o ypač "nuo-pelnais" D-ro Šliupo ir jojo paskutine kelione į Europą sa-vo ar kitų reikalais. D-ro Šliupo "nuopelnai" pas tauti-ninkus tiesa "dideli," bet tai del to, kad tie jojo "nuopel-nai" nieko nepelnyo tautos reikalams! Taip jau priprasta tautininkų tarpe jų "nuo-pelnais" vadinti ta visa, kas jokių tikrų "nuopelnų" nesu-daro tautai.

Tautininkams vienintėlis žmogus ir veikėjas iš kurio dar ši-ta tikėjos patys tauti-ninkai, kad ir ne visi, bėvo D-ras Šliupas. Jojo visi žygiai Europoje nieko Lietuvai ne-nusė, kaip to ir laukėme iš nu-sigvyvenusio ir nukripusio šalį "veikėjo."

Patys tautininkai įsitikrino, kad jųjo pakraipos žmogus ir tai tokiu titanas-milžinas kaip D-ras Šliupas Lietuvai "ne-daug tegali nuveikti." Tad palaidojo jie savo sumanymą siųsti delegaciją Europon. Tas gi laidotuves pateisino daugiau negu vaikiškai, patei-sino taip, kaip teisinasi tie vi-si, kuriems skista galvoje ar-ba firpta pajėgos.

"Vien. Lietuv." rašydama apie delegaciją Švencarijon sako, kad tautininkai "susy-laiko nuo siuntimo (savo de-legato), kadangi Europoje jie dabar nedaug ką gali nuvei-kti, tuom labiau, kad dabar inteligentijai iš Rusijos grįžta tėvynėn..."

Kur gi daugiau galima nu-veikti, ir kur daugiau reikia veikti, jei ne Lietuvoje. Juk Europos visas paviršius, visos žemės ir kraštai padėti ant svarstyklų. Juk europiečiai svarstys ir status Europos tautų dalykus.

Juk svarbiausia, kad pas Europos politikierius pas Eu-ropos diplomatus ir pas Euro-pos šalių atstovus sudaryti tam tikrą ir tinkamą nuomonę ir apie Lietuvą ir apie lietuvių tautos liuosybę, ir apie viso-kius tos tautos reikalus. Kaip susiderins ir kokiomis išlygo-mis susitarkins savo tarpe Eu-ropos tautos ir šalis, taip to-kiomis išlygomis josios toliau gyvens, o gal ir ant visuomet gyvens.

Ne kas kitas, tik pati Euro-pa, ir ne pas kokius zulusus ar kur Brooklyn ant Grand St., bet pas save—Europoje galutinai aptars savo reikalus

ir prirengs save galutinam sprendimui taikos kongrese. Tuoj gi tarp mūsų mandrieji tautininkai rašo savo žmo-nėms, kad Europoje nėra ko dirbt, kad tenai negalima ko daug nuveikti. Juk jei šandie pasaulis kalba apie Lietuvą ir rupinas josios likimu, tai tą padarė ne kas kitas, tik Euro-pa! Jei D-ras Šliupas nieko nenuveikė Europoje, tai akis užmerkęs dar negalima saky-ti ir po laikraščius tokių kvai-lybių rašinėti, kad Europoje negalima daug ko nuveikti.

Tiesa, kad dabar, kaip rašo "Vien. Liet.," mūsų intelligen-tija iš Rusijos grįžta Lietu-vo. Bet ir tą tiesą reikia atsi-minti "Vien. Lietuv." politi-kieriams, kad tas inteligenti-jos grįžimas Lietuvon gal but varamas per koštuvą kaizerio, kad sustiprins Lietuvėje kai-zerinį elementą. Tad iš tokios inteligentijos ko gero mums negalima laukti, nei sakyti anot "Vien. Lietuv.," kad jei bus reikalas, tad iš anos grį-žusios inteligentijos galima bus rinkti delegacijas. Tai bu-tų alyvos pilimas kaizerio lemputėn, kad ji šviesiau deg-tų.

Švencarijon, kur susispietė stambiausios visokių šalių ir tautų diplomatų pajėgos, kur knibždėti knibždi visokiais agentais, ir lietuviams kaip ten reikia siųsti žmones, kad stiprinti tuos principus, ku-riais gyventi trokšta laisvoji Lietuva, o kuriems priešinasi Kaizeris su Co. Mano dėta, kaip tik Švencarijoje ir randa-si tas visas, kas rengia visą Europą, jei ne visą pasaulį naujai gadynei. Tad tenai pri-valo būti ir lietuviui! Lietu-viai ne iš kaizerinių "bolševi-kių" mokyklų, ir ne kaizeri-nieji, bet lietuviai iš po vėlia-vos, kuri iškėlė Amerika! Tad nevalia sakyti, kad Europoje ar Švencarijoje lietuviams nėra ko veikti! Toksai sakymas, tai nusidėjimas prieš tautą, tai mūsų žmonių demoraliza-cija. Tas pasakymas suskam-bėjo pas tautininkus, tai ten-tas but del to, kad sutirpo pas juos tikroji nuovoka savo tau-tos reikalų.

I. Ačas.

PATABLIS IS DAUKANTO RINKINELIO.

1847 m. Dankantas išleido savo išverstą iš vokiečių kal-bos knygelę: Parodymas kaip apynius anginti. Šios knyge-lės p. 39—49 randame nema-žą patarlių, kurių keletą čio-gu pasikartojaime:

1. Akylas niekuomet negais-ta.
2. Ant palinkusio karklo ir ožkos šoka.
3. Bepigu iš svetimo kailio nerežti plėčios naginė.
4. Gera gerti, bet sunku pa-girioti.
5. Ganyk avis ir vilko ne-matydamas.
6. Geresnė tyła, nei jeib ko-kia byla.
7. Iš akmuo ant vietos gulė-damas apauga.
8. Ir musė apgali jauti, kad vilkas ji sugama.
9. Ir pelė savo urvą ginasi.
10. Kas tau darbo ligi sveti-mo skarbo.
11. Ką piktasis įdės, to ir geras neišims.
12. Koks toks, vienok gaspa-dorius.
13. Ko akimis nepriveičesi, tą kišene užmokėsi.
14. Kentėk, kentėk, bėda bu-rusi praėis.
15. Ką parašysi, to nebeiš-dildysi.

LAISVĖS BONDSAI.

Naudingos informacijos apie amerikoniškus laisvės bonusus.

Daugel kartų ir tai gana smulkmeniška "Draugo" bu-vo rašyta apie amerikoniškus laisvės bonusus. Tačiau dau-gelis lietuvių vis dar nesu-pranta, kas yra laisvės bon-das ir nežino, kas veikti su tuo bonusu.

Pirmiausia reikia žinoti, kad laisvės bonusus buvo jau trys laidos ir šandie turime keturias bonusus rūšis. Neuž-ilgo sulauksime šešių rūšių.

1. Originaliai bondasai iš pir-mosios laisvės paskolos. Neša jie 3 ir pusę nuosimėjų ir iš-mokami birželio 15 d., 1937-metais. Bet vyriausybė turi teisę juos išpirkti birželio 15 d., 1932 m., arba kiek vėliau po to laiko. Pirmosios laisvės paskolos bonusus galima pa-mainyti kitais bondais (ne-šandiais didesni nuosimti).

2. Originaliai bondasai antro-sios laisvės paskolos. Neša jie ketvirtą nuosimtį, išmokami lapkričio 15 d., 1942 m. Vy-riausybė turi teisę juos išpirkti po lapkričio 15 d., 1927 m. Šiuos bonusus taip pat galima pamainyti kitais.

3. Bondasai antrosios laidos, kurie paeina iš pamainymo pirmosios paskolos bonusus antrosios paskolos bondais. Neša jie keturis nuosimėjus ir išmokami birželio 15 d., 1947 m. Bet vyriausybė turi teisę juos atpirkti pradėjus birželio 15 d., 1932 metais. Ši-tie bondasai gali but pamaino-mi kitais.

4. Originaliai bondasai tre-čiosios laisvės paskolos. Neša keturis ir ketvirtą nuosim-čio, išmokami rugsėjo 15 d., 1928 metais. Anksčiau negali but išperkami. Šių bonusus ne-galima pamainyti kitais.

Dvi kiti bondus rūši, kokie neužlgo pasirodys, bus: ketu-rių ir ketvirtą nuosimėjų, paeinantieji iš pamainymo pirmosios laisvės paskolos bonusus, ir keturių ir ketvir-tą nuosimėčio bondasai, paei-nantieji iš pamainymo antro-sios laisvės paskolos bonusus trečiosios laisvės paskolos bondais. Tiedvi bondus rūši negalės but pamainomi kitais bondais.

Nereikia stebėtis, jei mūsų žmonės su tokia didele sunke-nybe supranta laisvės bonusus esybę. Juk didžiulius laisvės bonusus savininkų pirmiau ne-kuomet nebuvo turėjusi jokių bonusus. Daugelis žmonių ne-buvo nei girdėję apie bonusus. Tai iš kur gi čia galėjo žini-gauti apie valdiškus bonusus.

Yra dar žmonių ir tokių, katrie šventai tiki, jogei savo pinigų vyriausybę padova-noje, gi bondasai — tai tik pa-klitavimas. Tokiems žmonėms yra sunku suprasti, kad Dėdė Samas, kuomet jam pinigai bus nereikalingi, sugrąžins jiems viską ligi vieno cento. Toksai manymas, suprantamas daiktas, paeina iš žmonių tamsumo. Bet kam čia per-daug stebėtis. Juk ir pačių amerikonių tarpe yra tokių, katrie negeresni supratimą tu-ri apie bonusus.

Be abejonės, atsiras žmonės, katrie mėgins išnaudoti mūsų nesupratimą, kad pasipeln-yti patams. Yra prirodymų, kad jau šandie tas veikiama. Pinigyno departamentas turi informaciją, kad kai kuriuose vietose bondasai buvo pardu-dami po 60c už dolerį.

Argi galima pamanyti, idant kas iš žmonių norėtų prarasti tiek daug pinigų, jei visokie sukčiai nesinaudotų

Pirkite "Draugo" Šėrus

DALYVAUKITE KONTESTE

"DRAUGO" BENDROVE PLATINA RIZNĄ, UŽTAT DIDINĄ ŠERŲ KAPITALĄ.

I keletą mėnesių turi būti parduota šėrų už \$25,000.00.

Šėrai ne tik neprapuls, bet, greičiausiai neš ge-rą pelną.

Vienas šėras \$10.00. Galima pirkti ir daugiau, kaip vieną šėrą.

Gera proga indėti pinigą į praklinų ir pelningą biznį.

Broliai katalikai ir sesers katalikės! "Imkime savo draugą ir savo rankas; patapkime jo savini-kais."

Dabar eina lenktynės—kontestas, kurs baigsis 31 d. spalio 1918 metų. Konteste gali dalyvauti arba tam tyčia susidarę komitetai, arba ir pavieniai žmonės.

Visi dalyvaujantieji konteste komitetai (arba pavieniai), kontesto laikui pasibaigus gaus dovanų tam tikrą nuosimtį nuo atsistų pinigų. Be to dar tiems kontestantams (komitetams, ar pavieniams), kurie tuo laiku prisiūs daugiausiai aplikacijų į šėri-ninkus kartu su gatavais pinigais—tie gaus dar ex-tra dovanų.

1-oji DOVANA—knygynas už \$200.00 ir 3 kopijos "Draugo" už dyką—pagal nurodytų adresų patol, pakol "Draugas" eis.

2-oji DOVANA—knygynas už \$100.00 ir 3 "Draugo" kopijas už dyką.

3-ioji, 4-oji, 5-oji, 6-oji, 7-oji, 8-oji, 9-oji ir 10-oji dovana—po 3 "Draugo" kopijas už dyką nurodytiems asmenims.

ATSILIEPKITE!

Reikalaukite instrukcijų ir kvitancijų knygučių. Rašykite šiuo adresu:

"DRAUGO" KONTESTAS.

1800 West 46th Street, Chicago, Illinois.

melagystėmis? Toksai pasiel-gimas yra kenksmingas dviem atžvilgiais: išskaulinami iš žmo-gaus pinigai ir naikinamas ja-me pasitikėjimas vyriausybe.

Salies vyriausybė visokius laikraščiuose paskelbimus apie bonusus supirkimą laiko didžiai nepatriojiniui pasiel-gimu. Ir todėl perspėja žmo-nes nepardavinėti savo įgytų bonusus. Nes tik tokiu būdu gali but sustabdytas pirklia-vimas bondais ir visokie žmo-nių išnaudojimai. Negerai da-ro tie laikraščiai, katrie deda paskelbimus apie bonusus su-pirkimą. Tokie laikraščiai prisideda prie nesupratusių žmonių išnaudojimo.

Laisvės bondasai tuo tarpu yra geriausias ir atvangiau-sias visam pasaulij pinigų pa-dėjimas ir apdraudimas. Neša didesni nuosimtį, kaip kad bankos moka. Laisvės bondasai yra kur-kas geresnis daiktas už pramonines akcijas. Lais-vės bonusus tatau reikia lai-kyti, nors ligi karės pabaigos ir jų neparduoti, arba nepa-mainyti kokiais nors daiktais.

Taip pat kiekvienas turi su-prasti, kad laisvės bondasai nėra pinigai, už kurinos galima pirkti prekes arba mokėti sko-las.

Bondso savininkas taip pat turi žinoti (gi daugumas to nežino), kad visi šitam straip-snyj paminėti bondasai dalija-si į dvi dalis: registruoti bond-sai ir bondasai su kuponais. Bondasai su kuponais galima atiduoti kitam žmogui be jo-kio paliudijimo ir parašo. Jei kas tokį bondą pavogs arba at-ras, tai gali jį parduoti arba kolektuoti už jį nuosimėjus.

Su registruotu bonusu yra visai kitaip. Tokio bondso nie-

kas negali parduoti be savo ir poros liudininkų parašo.

Norint gauti nuosimtį už bonusus su kuponais, reikia at-klrpti nuo jų kuponus ir ši-tuos pamainyti pinigais (nuo-simėjais). Gi kas turi regi-struotą bondą, tam nuosim-ėjus vyriausybė pasiūndia če-kius.

Turint tai visa omenyje, pi-nigyno departamentas pata-ria žmonėms vėčiau įsigyti registruotus bonusus.

Daugelis žmonių šandie tu-ri bonusus su kuponais. Jie tu-ri žinoti, kad tokiems bon-dams yra reikalinga saugi vie-ta. Tokius bonusus reikia pa-dėti bankan, kad jų ugnis ne-sunaikintų arba vagiliai nepa-vogtų. Tam tikslui reikia nu-sisamdyti skrynelę banko-je. Tačiau kai-kurios bankos žmo-nių bonusus veltui užlaiko. Be to daugelis darbdavių sutinka savo darbininkų bonusus sau-gioj vietoj palaikyti ir prane-šti, kuomet ateina laikas gauti už juos nuosimėjus.

CICERO "DRAUGO" SKAI-TYTOJAMS.

Kam neatneša vaikas kas-dieną dienraščio "Draugo", tai meldžiu man pranešti, o aš pasistengsiu tai pataisyti. Kas norėtų gauti "Dran-gą" mėnesini ar net savaitėi, teateina pas mane arba te-prisiūndia savo adresą, o "Draugą" gaus tol, kol jis no-rės.

J. MOZERIS,

1430 So. 49 Ave., Cicero, Ill.

Stocks ir Bonds Perkami ir Parduo-dami veiklus darbas. Andrews & Co., 108 So. La Salle St., uždėta 1900 m.

"Garden Sass"

Saves Wheat for Soldier Boys

"Dra

Labai sma-
kontesto Waf-
Petro ir Povil-
draugija nuta-
Detroitieč-
Chicagoje
veizdos Dievo,
rapijoje Sv. J-
Dramatiška dr-
Pranciškus Vit-
dejo dar viena-
Vis delto š-
ima. Antrą—D-
sivyti Sv. Myk-
Balsų skai-
Bridgeport-
18-oji Gat-
North Side-
West Side-
Town of L-
West Pull-
Cicero, Ill-
Grand Rap-
Montello, I-
Waterbury

1800 West

Partij

Amerikos lie-
lima pastebėti
jų partijų užn-
Katalikų, laisva-
jalistų partijas
nuo viena kito
darbais, naudin-

Katalikų par-
sos susiorganiz-
bas, šiame lai-
čiausiam. Ame-
katalikai bei j-
paskutiniuose l-
sustiprėjo. Jie
apsivietose, susi-
litiškuose tauto
reikaluos pir-
Katalikų partij-
kia daugias t-
negu kitos keli-
imtos į kruvą.
prijones mokykla-
miero Akademi-
statyti Kolegiją
kusi 10 akrų ž-
prieglaudos na-
turi galybę įvai-
kaip tai: "Dra-
ninką", "Žvair-
se", "Vyti",
Motery Dirv-
Rytą", "Tikyba-
kitas.

Katalikai su-
Tėvynės reikala-
kitus. Jie užla-
eijos Biurus",
komisijas išga-
tėvynėi. Katal-
pasišventimai
nyčiai žydeti žy-

Laisvamam

Apie laisvam-
tai nėra ko dau-
jie čia Amerike
glaun neturi apa-
viškų laikraštų
jie turi Susivien-
daro bedieviai,
dalis nesusiprat-
Jų S-mas yra
kas. Laisvam-
norėtų pasisa-
dvasia, persiū-
meile, ir darbu-
nei ir tautai, l-
kyti, kad jie to-
ryti. Jie nega-
nes jie yra ne-
tikri bedieviai.
giau rupi, kaip
dievybė, kaip la-
kunigus ir pati-
jimą, negu tau-
nės reikalai. Jų
elgimai parodo,
ko jie nori ir ka-

Socijalistų
Socijalistų pa-
visai smunka, k-
nės po devynių
Socijalistų pa-

"Draugo" Kontestas.

Labai smagios žinios ateina iš kolonijų. Prisideda prie kontesto Waterbury, Conn., Detroit, Mich. Waterburio Šv. Petro ir Povilo draugija jau atvarė 2 šėrus; Sv. Vardo Jėzaus draugija nutarė paimti 10 šėrų. (Pinigus tuoj žada atsiųsti).

Detroitiečiai sudarė komitetą ir smarkiai stojo į darbą. Chicagoje smarkiai veikia Šv. Mykolo parapijos ir Apveizdos Dievo parapijos "Draugo" prieteliai. Šv. Mykolo parapijoje Šv. Juozapo Apiekuono draugija atvarė 5 šėrus, gi Dramatiška dr. ja po globa Šv. Cecilijos—net 10 šėrų. Be to Pranciškus Vitkauskas paėmė 5 šėrus, Juozapas Berkelis pridėjo dar vieną.

Vis dėlto Šv. Jurgis Chicagoje ligšiol dar pirmą vietą užima. Antra—Dievo Apveizdos parapija, bet ją jau baigia pasivyti Šv. Mykolo parapija.

Balsų skaičiumi kolonijos šiaip stovi:

Bridgeport, Chicago, Ill.	1,000 balsų
18-oji Gatvė, Chicago, Ill.	340 "
North Side, Chicago, Ill.	320 "
West Side, Chicago, Ill.	100 "
Town of Lake, Chicago, Ill.	100 "
West Pullman, Ill.	100 "
Cicero, Illinois	100 "
Grand Rapids, Mich.	50 "
Montello, Mass.	20 "
Waterbury, Conn.	20 "

"DRAUGO" KONTESTAS.

1800 West 46th Street, Chicago, Illinois.

J. P. Poška.

Partijos bei Organizacijos.

Amerikos lietuvių tarpe galima pastebėti maž daug trijų partijų užmazgos, būtent: Katalikų, laisvamanių ir socialistų partijas. Jos skiriasi nuo viena kitos pažiūromis, darbais, naudingumu ir tt.

Katalikų partija. Jos visos susiformavimas ir darbas, šiame laike stovi tvirtiausiai. Amerikos lietuviai katalikai bei jų organizacija, paskutiniuose laikuose labai sustiprėjo. Jie dabar stovi apšviestoje, susipratime ir politiškuose tautos bei tėvynės reikaluose pirmoje vietoje. Katalikų partija viena nuveikia daugiaus tautiško darbo, negu kitos kelios partijos paimtos ir kruvą. Ji turi parapijines mokyklas, šv. Kazimiero Akademiją, rengiasi statyti Kolegią, turi nusipirkusi 10 akrų žemės našlaičių prieglaudos įnamams statyti; turi galybę įvairių laikraščių, kaip tai: "Drauga", "Darbininkas", "Žvaigždė", "Garsas", "Vytis", "Moksleivis", "Motery Dirva", "Tautos Rytas", "Tikyba ir Dirva" ir kitus.

Katalikai surinko pinigų Tėvynės reikalams daugiau už kitus. Jie užlaiko "Informacijos Biurus", bei įvairias komisijas išgavimui laisvės tėvynei. Katalikų darbai bei pasiūlymai Tautai ir Bažnyčiai žydi žydi.

Laisvamanių partija.

Apie laisvamanių partiją, tai nėra ko daug pasakyti, nes jie čia Amerikoje nieko daugiau neturi apart keleto bedieviškų laikraščių. Tiesa, ir jie turi Susivienijimą, kurį sudaro bedieviai, socialistai ir dalis nesusipratusių katalikų. Jų S-mas yra ne originališkas. Laisvamaniai, kartais norėtų pasisavinti tautos dvasią, persiimti tėvynės meilę, ir darbuoties vien tėvynei ir tautai, bet gaila pasakyti, kad jie to negali padaryti. Jie negali to padaryti, nes jie yra ne tautiečiai, bet tikri bedieviai. Jiems daugiau rūpi, kaip išplatiuoti bedievybę, kaip labiau apšmeizti kunigus ir pati katalikų tikėjimą, negu tautos bei tėvynės reikalai. Jų darbai ir pasiūlymai parodo, kas jie yra, ko jie nori ir ką jie daro.

Socialistų partija.

Socialistų partija tai jau visai smunka, kaip žydo kelinės po devynių dienų sabaso. Socialistų partija bei orga-

nizaciją sudarė ir rėmė patys tamsunai suvilioti vargšai darbininkai ateiviai. Jiems vadovavo ir vadovauja revoliucionieriai, pabėgę nuo gudų kazokų nagaikų arba iš mokyklų prašalinti atkaklus tinginiai studentai. Pakolei rubežius buvo atviras, tai socialistams nestigo "žuvies", nes ji plaukė iš Europos ir lindo į socialistų tinklus, bet užsidarė rubežiai naujos "žuvies" nebeatplaukia, o vietinė, jaunoji gentkartė, nei žiurėti nežiuri į negarbingą socializmą. Tokiu būdu Amerikos lietuviams socialistams artinas "rojaus galas".

Socialistų vada, pajutę, kad jiems sprunka iš rankų duonos skanus kamsnis, emė tvirties darbo. Ypatinai p. Grigaitis su savo štabu, labai subruzdė. Jis mėgino tvirti įvairias "Tarybas", "Literatūrai Draugijas", "Bolsėvikiškas Sąjungas" ir tt., bet visgi jiems tas mažai tegelbsti. Dabar jie užmanė užkariauti laisvamanių S-mą; juk ten tai puiki "porcija"; yra pinigų ir narių... Jeigu socialistams nepavyks užkariauti Laisvamanių S-mą, tai greitai laiku jiems prisieis bankrutas.

Amerikos lietuvių tarpe nėra tikros tautiškos organizacijos.

Amerikos lietuvių tarpe randasi mažas burelis lietuvių, kurie vadina save "tautiečiais". Jie yra susispię į "Tėvynės Mylėtojų Draugiją". Pradžioje toji draugija parodė nemažai patrijotiškumo ir tautiškos dvasios, bet šiuo metu ji visai persimainė. Ji permainė savo brangų pašaukimą, o savo praktinius idėjas suminė po kojų. Ji išleido raštus, kurie šmeižia kultūrą, begėdiškai, melagingai užsiuola ant dvasiškios, ant tikėjimo ir ant pačios Kristaus šv. Bažnyčios, kuri tiek daug gero daro žmonijai.

Tuos nekultūringus raštus jinai bruka savo nesupratusiems nariams; nuodi jų patys ir kelia neapikantą prieš katalikų tikėjimą ir kultūrą. Tuomi pasielgimu T. M. D. pasimerkė pati save, nes prasižengė prieš įstatymus tautiškos draugijos, kurie gėna šmeizti tikėjimą ir platinėti bedievybę. Dabar toji draugija privalėtų vadintis ne "Tėvynės Mylėtojų Draugija", bet "Bedievybės Mylėtojų Draugija".

MUSŲ MOTERIMS.

KUOMET TĖVO NĖRA NAMIE.

Apie du milijonų nesuaugusių vaikų šioj šalyj neturi laikos arba jokios savo tėvų globos. Maždaug 350,000 tėvų labai trumpą laiką buna namie, nes dirba kaip keliaujantieji agentai arba važinėja visokiais reikalais. Keli šimtai tukstančių tėvų pašaukta kareiviauti. Dangelis tėvų ilgas laikas negyvena namie.

Esant tokiam nepaprastam stoviniui, pakyla svarbi užduotis, į kurią turėtų domą atkreipti visa šalies tauta. Pati tauta turėtų pasirūpinti duoti globą priangantiems piliečiams ir pilietims, neturintiems tėvų globos. Nes vienos motinos su savo nesuaugusiais vaikais ne visos gali užimti tėvų vietas. Tuo tarpu vaikams yra reikalingas naminis auklėjimas. To negali atlikti nei mokyklos, nei artimiausieji giminės.

Yra daugelis prirodymų, kad nepatyrusios gyvenimo motinos tiesiog netenka lygsvoris ir galų-gale net nežino, kaip reik apsieiti su savo vaikais.

Vienoj valstijoj vaikų globimo biuro direktoriui motinos prisiuntė apie 25,000 laiškų. Didžiama motinų skundėsi ant savo bernaičių, pabėgančių iš namų, ant nepaklusnių mergaičių ir ant kitokių apsiroškimų vaikų tarpe. "Bernaičiui yra reikalingas tėvas", dauguma motinų pažymėjo savo laiškuose.

Suprantama, čia kalbama abelnai apie visas Amerikoj gyvenančias tautas. Abejojama, būn tarpe tų laiškų rašiusių moterų galėjo rasties nors viena lietuvė.

Mes neturime lietuviškos statistikos. Negalime žinoti, ar daug yra tokių lietuvių motinų, kurios be vyrų ir tėvų auklėja savo vaikus. Bet, be abejonės, yra daug tokių. Juk ir tarp lietuvių yra daug keliaujančių agentų ir turinčių užsiėmimus, kurie neleidžia tėvui but dažniau namie.

Paprasti lietuviai darbininkai tėvai juk taip pat retai kada susiduria su savo vaikais.

Tėvai eina darban palikdami vaikus miegančius. Pargryžę namo iš darbo atranda juos sugulčius. Per savaitę kartais tik vieną dieną jam tenka su vaikais pasimatyti, pasikalbėti, pasimylauti.

Vaikus globoja ir auklėja vienos motinos. Tačiau lietuviškos geros motinos nenusiskundžia niekam ant savo vaikų. Juos ir be tėvo kas mielas rytas išleidžia mokyklon ir vakarais pasitinka. Geros mūsų motinos pačios vienos išauklė.

Jeigu žmogus paima tautiečio vardą, tai jis turi darbuoties vien tautos ir tėvynės labui, o jeigu jis to nedaro, tai prasižengia prieš tautą; jisai tampa jos išdavikas; tas pats atsitinka ir su draugija.

Gaila, ir labai gaila, pastebėti, kad Amerikos lietuvių tarpe nėra tikrų tautiečių, kurie užsiimtų vien tautos reikalais, o ne šmeižimu tikėjimo, kunigijos bei ardimu tvartikos parapijose. Laikui bėgant be abejo ir Amerikos lietuvių tarpe atsiras tikrų tautiečių. Kaip nei viena tauta nėra be jų, taip ir mūsų tauta nebus. Geras tautietis yra brangus žmogus.

ja vaikus sveikus, patrijotus ir gerus šalies piliečius.

Suprantama, tarpe grūdų pasitaiko ir pelų. Neišauklės gerai savo vaikų tos motinos, katros nekuomet nelanko bažnyčios, nepamokina vaikų politei, nepratina jų prie Dievo meilės. Sunkenybė bus vaikus auklėti toms motinoms, katros girtuokliuoja, katros klauso socialistų plepalų, katros plakasi prie laisvamanių. Tokioms taigi ir yra reikalinga šalies globa. Tokioms motinoms nekuomet, nėra namie tėvo. Vaikai išauga netinkami nei žmonėms, nei Dievui.

Nepalyginama mūsų motinų didžiama yra geros krikščionės, geros žmonos ir tautietės. Tokioms visuomet yra tėvas namie. Nes prireikus jos pačios užima savo vyrų ir tėvų vietas ir pergali didžiausias gyvenimo sunkenybes.

Agnona.

KODEL MOTERYS IŠTEKA?

Savo didžiūmoje moterys išteka (išeina už vyrų) todėl, nes neturi drąsos arba gėdijasi palikti senos merginos.

Kai kurios moterys išteka todėl, nes joms pasitaiko vyras, kurs pakviečia vesti, gi jos neturi drąsos atsisakyti nuo apsiavedimo. Mat, nesinori joms įžeisti vyrą.

Kitos moterys išteka, nes nori turėti daugiau pinigų ir didesnį kreditą krautuose.

Kai kurios išteka dėl pinigų godumo. Tokios moterys pasirengusios mirti už pinigus.

Bet yra tokių moterų, kurios išteka iš meilės. Išteka, nes pamylė kolį nors vyrą, trokšta būti jo žmona, jam ištikima, jo draugė. Tokia moteris nori parodyti, jogei ji yra pasaulij tik-vienų-viena, kuriai už jos meilę ir ištikimybę jos vyras tuo patim jai atsimokės.

Tokios moterys trokšta, kad jų vyrai žinotų, jogei yra su kuo dalyties džiaugsmais ir vargais, laimėmis ir rūpesčiais.

Tokias moteris verta gerbti ir vesti.

KOKS MAISTAS SULYGINAMAI YRA PIGIAUSIAS.

Dabartiniais laikais, kuomet maisto kainos nuolat kyla, bus indomu žinoti, koks maistas yra pigiausias imant sulig jo maistingumą.

Chemikai tvirtina, kad šandien pigiausias maistas maistingumo žvilgsniu yra pienas. Abelnai yra manoma, kad nepaprastu maistingumu pasižymi kiaušiniai. Bet tas netiesa. Pusės litro pieno palyginti reikėtų 5 kiaušinių. Vadinasi, pusės litro pieno maistingumas yra lygus penkių kiaušinių maistingumui.

Penki kiaušiniai, skaitant mažiausia, kainuoja 15 centų. Gi pusė litro pieno tik 5c. Reiškia, kiaušiniai yra tris kartus brangesni.

Reiškia pienas yra šiais laikais pigiausias maistas, imant maistingumo žvilgsniu. Iš to matome, kad pienas namuose turi labai didelę reikšmę. Tik atsiminkime tai, kad žmogus pirmaisiais savo gyvenimo metais minta tik vienu pienu. Ir tuo laiku jo kūnas taip sustiprėja ir nusistato, kas paskui negalėtų

vykti per keleris metus.

Tatai pienas svarbus maistas. Suprantama, suaugęs žmogus vienu pienu negali maitintis. Nes per daug skystimo suaugusiam. Bet pienu galima vartoti gėrimui ir prie kitokio viralo.

Taigi pienas yra ne tik geras ir sveikas maistas, bet kol kas ir pigesnis už kitoki maistą.

NAUDINGI PATARIMAI.

Kaurų (divonų) valymas.

Daugelis šeimyninkių nežino kaip reikia valyti kaurus (divonus). Todėl bevalydomos juos ir sunaikina.

Kaurų valymui (nušlavimui) vartojamas tikrai šepetys, bet ne paprasta šluota. Šepetys neturi but perkietas ir peršurkštus, kad valant nenuplėštų pukelių nuo kaurų.

Kad šepetys būtų minkštas, reikia jį suvilgyti muilnotu vandeniui. Tai galima padaryti vieną kartą savaitėje. Toksai šepetys dailiai nušluos kaurą ir ilgiau laikys, taip pat nepakenks kaurui.

Pirm šlavimo kaurą reikia po truputį nubarstyti druska. Druska sugeria visokius nešvarumus ir šluojant nedulksta. Be to, druska kaurui duoda naują išvaizdą.

Jei kauras yra per daug suteptas purvais, pirm šlavimo šepetį reikia pavilgyti vandenyje. Pašlavus šepetį nuplauti ir vėl suteptą vietą šluoti. Taip reikia atkartoti kelis kartus, kol su šepetiu nebus išimta purva. Vanduo tam tikslui turi but šaltas.

KARPOS.

Karpas visiems yra žinomas daiktas. Dažniausia jos veisiasi ant rankų ir ant kitų žmogaus kūno dalių. Dažniausia jos ir be jokio gydymo pranyksta.

Bet karpas galima ir naikinti. Karpą reikia truputį kiaušinių ir patrinti lapu. Tai galima atkartoti kelis kartus dienoje. Tik reikia saugoties nevilginti lapo liežuviu.

Kitas, tik pavojingesnis, būdas. Stiklinės lazdetės galiuką pavilgyti azoto rūgšty ir patrinti karpą. Bet reikia saugoties, tąją rūgštį nevilginti sveikos kūno vietos. Nes galima skaudžiai apsigėdinti.

Taip pat tokio būdu galima panaudoti druskinę rūgštį.

SMULKESNI NURODYMAI.

Norint sušildyti lėkštes, nereikia jų dėti pačiun, bet indėti karštan vandenin. Pačias karštis kenkia porcelanai.

Operetė "Pumpurelis"

Tik ką išėjo iš spaudos naujagimė operetė "Pumpurelis", kuri parašė gerb. Kun. F. B. Scerfinas. Muziką komponavo gerb. muzikas A. S. Pocius. Labai tinkanti dabartinėms laikams. Kaina jos yra labai maža, nes tik 25c. už vieną. Agentams 25 nuoš, nuleidžiame. Reikalauskite pas:

Draugas Publishing Co.

1800 West 46th Street

Chicago, Ill.

TURTAS VIRŠ \$125,000.00

Apsidraudusiems nariams išmoka:

PASALPOS:	POMIRTINIS:
\$3.50, \$7.00, \$10.50 ir \$14.00	\$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00 ir \$1000.00

Priimama sveiki vyrai ir moterys iki 50 metų amžiaus.

Mėnesinės duoklės sulyg metų laike įsirašymo. Šiandien tu esi jauniausias, negu kada nors busi; todėl rašykis dabar — atsisieis mažiaus mokėti, negu palaukus. Nelauk, kol pasensi ar apsirgei.

Konstitucija, mokesnių knygelė, savaitinį laikraštį "Garsą" ir kitas poperas nariai gauna dykai.

S. L. R. K. A. kuopos randasi visose didesnėse Amerikos lietuvių kolonijose.

Susižinok pas vietinės kuopos raštininką ir įsirašyk dabar. Jei tavo apielinkėje S. L. R. K. A. kuopos dar nėra, pasistengk, kad ten ją sutvėrus. Rašyk, klausdamas informaciją, pas Centro Raštininką adresu:

P. MULEVIČIUS

458 GRAND ST., Sta. W, BROOKLYN, N. Y.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"

"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergalis ir su batomis.

"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie unijas, apie darbininkų judėjimą.

"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymų, rašytų pačių darbininkų.

"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingeidžiausias atsitikimus.

"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražių eilių, dailių vaizdėlių ir apysakėlių.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama.

"DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygečių, kurios dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu viršija visas išleistuves.

Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieną kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c.

Adresas:

"DARBININKAS"

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

PEARL QUEEN KONCERTINA

NEMOKĖK PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinėlių laikams drukuoti ir ofiso darbams yra naujausias mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, šliubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdirbysčių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklus draugystėms, taisome laikrodžius ir muzikalius instrumentus atsakančiai. Kurie prisijus trijų centų krasaženklį gaus katalogą veltui.

Steponas P. Kazlawski

4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Telefonas: DROVER 7309

SIBIRO ŽVAIGŽDE.

DRAMA 3-ju AKTU, 4-rių ATIDENGIMU

Vertė
I. AUGŠTAITIS.

(Tas).

KAZIMIERAS. Iš to atžvilgio aš visgi esu laimingesnis už tėvą.

OLGA. Delto, kad mano gyvastį išgelbėjai. Už tai užsipelnai del savo dėkingumą nuo mano tėvelio.

KAZIMIERAS. O, nekalkėk to Olga. Ar už tai užsipelnai dėkingumą nuo tavo tėvo, kad iš jurių bangų ištraukiau mergaitę, kurios dar tuomet nebuvau pažinęs. Tuomet dar mano liuosybės svajonės buvo be jokios vilties. Aš gelbėjimas tave iš nasrų siubuojančių jūrės bangų nežinojau, kad skandinų savo širdį tavo jausmuose. Argi tu manai, kad aš bučia buvęs tokiu nedėkingu, kad už išgelbėjimą tavo gyvasties, ką privalo daryti kiekvienas jausmą turintis žmogus, bučia drisęs imti iš tavo tėvo rankų sau liuosybę?...

OLGA (pertraukdama). O ne, mano brangus Kazimiere, tai meilė tave privedė.

KAZIMIERAS. Taip meilė, tyra ir šventa meilė; meilė prie savo brolių privedė mane arčiau prie tavo tėvo.

OLGA. Ir ne sykį daug ko galėjai išgauti del savo nelaimingų brolių...

KAZIMIERAS. Tikiai per tave, mano anioleli. Vardu ašaru, kurias lieja mano broliai—aičiu tau... Dievas tuos darbus paskaitys (bučiuoja jos ranką ir glaudžia prie savo kruties, pasiki lig per sapną kalba). Olga, ar negirdėjai nuo savo tėvelio, kada įgula žada apieisti tvirtovę?

OLGA. Taigi, atgaila išakymas ir šandie turi išplaukti į Bomersundą.

KAZIMIERAS (sumišęs). Šandie! Šandie! Ar tai galimas daiktas?

OLGA. Ką tai reiškia toks sumišimas, toks tavo nusišėbėjimas?

KAZIMIERAS (dar neatsipeikėjęs). O nelaimingas kvietėli, tolimos šiaurės... Tu išbūjojai prie mano širdies, bet gal suvysi kuomet... del tėvynės... ir iš naujo pražydėsi... gal ant šaltų kapų (apkabina ją ir priglaudęs prie kruties nori išeiti).

OLGA. Kas tau yra, Kazimiere? Ta tavo kalba gzdina mane!...

KAZIMIERAS (į šalį). Ką gi aš kalbu, galiu juos išduoti (į Olga). Svajojau šandie labai daug. Mes, vargšai poetai, žinai kaip tankiai savo mintimis skrajojame—po tolimas, nežinomas šalis. Ta kalba, tai buvo ištrauka iš naujo mano parašyto veikalų, kurį tau pavadžiau. Kaip patinka?

OLGA. Man!... Mano brangus... Ta ištrauka mane taip pergadino, o tavo žvilgsnis, kuomet sakei, buvo toks baidus ir rodo kad kokia šmėkla stoji prieš mano akis... Nekalbėk apie kvietėli, kurį tu suvysti prie savo širdies, nes man rodo, kad tas kvietėlis... tai aš esu... Ak! Kazimiere, aš dar neoriu vysti... aš jauna dar... o gyvenimas toks saldus būtų su tavim... (apkabina rankomis jo kaklą ir galvą padeda ant kruties).

KAZIMIERAS (į šalį). Ko vertas yra tas kvietėlis iš svetimo darželio sulgyjus su kvietėliu mano tautos!... Tegul nutilsta mano širdis!... Vlenok kaip sunku yra paliauti jausti matant tiek doros ir jaučiant tokią meilę.

OLGA (po valandėlės pakėlus galvą). Taip man gaila ir širdžiai labai sunku. Kazimiere, nekalkėk man daugiau tokių liūdnu išsireikšimų. Netikiesi gal kokios baidos mintis apima mane... kaip sunku... (linksmai). Pamiršom jau mudu ir apie dainų lekciją... Eik mano brangus, aš padainuosiu tavo numylėtą dainą "Ištremtuolis" arba "Abazas prie Kauno" (eina prie pjano). Bet ne... geriau tu sėsk ir padainuok pirmiau man dainą "Aras." (Kazimieras sėda prie pjano ir dainuoja, Olga pasirėmus ant kėdės klausia).

Antai skrenda aras didis,
Skrenda greit kaip gali,
Kur pavasaris jau aušta,
Skrenda į tą šalį.O lietuvis čia išvytas
Vargdams asarėlis lieja
Ir mintimis pasukęs arą
Į gimtinę skrieja.

(Pabaigęs dainuoti ir skambindamas liūdnu akordus galvą atsuka į Olga. Ji apkabina rankomis jo galvą ir glaudžiasi prie kruties. Jis skambindamas skordus paima gaidę himno ir pradeda jį skambinti. Olga užgirdus pašoksta).

OLGA. Kazimiere palauk!... Liaukis skambinti tą gaidę, nes ta gaidė kaip archaioli trimitas gaudžia ir atsiliepia mano sieloje. Mane baimė apima, kuomet tik užgirstu melodiją tos dainos. Drebu ir mąstau apie tave... nes... nes neužmirš, kad esi kalinis...

KAZIMIERAS. Kiekvienas akordas tos dainos išspaudžia ašarą ištremtuoliui, bet kas gali uždrausti verkti, kad ir kaliniui?...

OLGA. Bet, kad tu žinotum kaip aš bijau. Mano tėvas juk yra komendantas tos tvirtovės.

KAZIMIERAS. Tavo tėvas... Bet kiek sykį jis pats girdėjo kaip mudu dainavom tautiškas dainas, kurios tėvynėje yra uždraustos dainuoti. Tavo tėvas yra praklinus ir ašaras moka apkaunuoti.

OLGA. Tas teisybė, bet vis delto mane neramumas ima ir pati nežinau delko. Už dainuok ką kitą.

KAZIMIERAS. O he, Olga. Apart kitų dainų negaliu užmiršti ir tos melodijos, nes ją kadaisia Lietuvoje dainavau. Ta daina prisidėjo ir prie mano ištremitimo, todėl jos negaliu pamiršti. (Atmaivęs balsą). Beje, šandie dirbdamas kasyklose suėilevau dar du punktu ir pridėjau prie dainos "Aras". Klausyk padainuosiu (dainuoja pjano pritardamas):

Geriau skrisk į kitą šalį,
Nešk trėmtinių skundą.
Tegul laisvė mums' gema,
Tegul kiekvienas bunda.
Gal nelaimė prispaustoji,
Sibiro kankinė,
Žadins mano vargšus brolius
Eiti gint tėvyne.

(Pašokęs) O taip, Olga... Ta daina nuolat skamba mano ausyse... Tenai... tenai... svetimos šalys... kur laisvė ir liuosybė... nes mano tėvynėje šandien tik kapai ir grabų liekanos... Tenai siukim tą dainą.

OLGA. Ne, mano brangusai! Ta daina nešim kuomet ir savo kraštą ir savo tėvyne, kaip gėra pasėli. Kuomet nors ant gimtinių laukų sykių ką uždaunosi.

KAZIMIERAS (austėbės): Sykiu!... mudu... aš su tavim!... O, Olga, mesk tuos sapnus, svajones, nes jie gali koskėdai pagimdyti. Ar užmiršai kokią baidę mudu skyrė?

OLGA. Ne jokia jau, ne. Tikėk man Kazimiere. Aš lig ką gero jaučiu. Mano tėvas nefuri ne jokių pastabų, nelaiko tavęs už kalinį ir ant tavo brolių neturi jokios neapikantės. O, kad tu butum būves šandien. Čia ir girdėjęs ką mano tėvelis apie tave ir mane kalbėjo, apie mudviejų meilę. Tikėk man, Kazimiere... Mano širdis jaučia, kad jis mudu sujungė.

KAZIMIERAS. Sujungė!... Tavo tėvas mudu! Tai negalimas daiktas! Olga, ką tu kalbi... Turėtum būti mano!...

OLGA. Tavo... Amžinai tavo (puola ir jo glėbį. Ieina Tatrov. Olga pašoksta, Kazimieras sumišęs).

SCENA X.

Tie patys ir Tatrov.

TATROV. Na, gerai, gerai eina mokslas dainų, nėra ką sakyti Mano Olga patenkinta lekcija, o mokytojas vertas pagirimo.

OLGA. Ak! mano tėveli, aš...

TATROV (į Kazimierą). Kazimiere, tavo gyvenimui priklauso mano duklė. Del mano užganėdijimo turi pilną teisę. Namai mano visados buvo del tavęs atviri, bet dabar...

OLGA (pertraukdama): O Dieve!... Ką, tėvelis nori Kazimierą pašalinti!...

TATROV. Kazimiere, pasakyk atvirai man, ar tikrai tu myli Olga?

KAZIMIERAS. Jūsų Dide, generole... tas klausimas...

TATROV. Pasakyk. Savo dukters aš jau neklausiu, nes senai išskaičiau jos širdį ir...

(Toliaus bus)

LITUANIJOS ATSKAITOS.

(Užbaiga.)

Apšvieta. Link apšviatos reikia pažymėti tai, kad Tėvynės Mylėtojų Draugija (Amerikoje) pasiuntė del belaisvių 5,000 egzempliorių lietuviškų knygų ant vardo p. Savickio, kurs kiek mums žinoma, daugelį jų pasiuntė belaisviams. Musų bendradarbi p-lė Ona Jagamastaitė supirkė Tilžėje ir išsiuntinėjo belaisviams apie už 400 marčių lietuviškų knygų. Taip-gi atsiuntė knygų iš Lietuvos p. Šlapelienė Tilžėn del išsiuntinėjimo belaisviams.

Korespondencija. Kadangi musų komiteto veikimas kaskart platinosi čia ir korespondencija susidarė gero. Iš viso parašyta nuo 7-XII-16 iki 31-XII-16 m. 4,563 laiška bei raštai. Iš čionai 3,105 del siuntinėjimo pašalpos, 718 koresponduojant su belaisviais ir 740 del susisiekimo su Lietuva. Kaip apyskaita parodo musų komitetas persiuntė Lietuvon arba nelaisvėn 2,103 frankus ir 53 centimus.

Klotis darbe. Kaip jau nekarta minėjome didesnis sumos pinigų atėjo kaip tik tuomet, kada pradėjo varžyti pašalpos belaisviams išsiuntima. Karei kas-kart labiau besiplojant, vaivangi Šveicarija priversta buvo vis labiau ir labiau varžyti valgomų dalykų išsiuntimą. Priejo prie to, kad pašalpinama komitetas grėbė buties pavojus. Tik energiški pasidabavus Centralia Komitetas "Lituanija" išliko. Nėgana to, kad išliko, bet atstojato ant papėdės valstybinių komitetų ir išgavo teisę siuntinėti kas mėnuo 10-16 tukstančių frankų valgomų dalykų.

Sąmatas atėčiai. Nevisi pinigai, gautieji iki šiolei, buvo suvartota belaisvių šėlpimui, pirmia delto, kad kaip augščian minėta buvo trūkdoma valgių išsiuntimas, o antra delto, kad mes neujiuntinėjome tenai kur buvo musų siuntinių patvirtinimuose koks nors neaiškumas. O kaip sunku šiais laikais suorganizuoti dalykus tinkamai, tai žino tik ti, kurie to patkaipojo darbui.

Atėčiai sąmatas toks: mes patys turime galimybę išsiųsti per mėnesį už 10-15 tukstančių frankų pašalpos. Kadangi Danijos Lietuvių Komitetas paskutiniu laiku mažai ar visai negauna pašalpos nuo Centralio Komiteto iš Petrogrado, tai "Lituanija" turės jį subsidijuoti. Taigi kas mėnuo galima skaityti belaisvių pašalpai po 25-30 tukstančių frankų (5-6 tukstančių dolerių). Be to reikia imti oman maistas, kurį mes jau nuo seniai klabinam iš Prancuzijos ir kur turbut pasiseks partraukti už 20-30 tukstančių frankų. Taip-gi pasitaiko proga nupirkti gana pigiai 1,000 porų batų belaisviams (po 20 fr. pora). Taigi ir čia išėina 20,000 frankų. Taip kad pas mus esančios pinigų sumos užteks vos 4-5 mėnesiams.

Kadangi negalima laukti iki paskutinis skatikas išėis ypač kuomet toki sunki komunikacija, prašome Garbingos Visuomenės Amerikoje ir kitur atkreipti domą į tai ir nieko nelaukus pasiųsti sumas, reikalingas musų belaisvių šėlpimui.

Už priiustas sumas musų Komitetas savo ir musų nelaisvių vardu taria širdingos padėkos žodį.

Pirmininkas: A. Steponaitis.

U. Generalis Sekretorius: V. Daumantas.

Lausanne, 6 vasario, 1918 m.
P. S. Kadangi 1) Centralis Komitetas "Lituanija" per pirmutinius tris mėnesius 1918 m. belaisvių šėlpimui išleido apie 60,000 fr.; 2) Lietuvių Komitetui Kopenhagoje pasiuntė 15,000 fr.; 3) Lietuvių grįžusiems belaisviams ir Lietuvoje internuotiems lietuviams pasiuntė 50,000 fr., ta per tą laiką išleista apie 125,000 fr. Taigi kasoje lieka vos apie 30,000 fr. ko vargu užteks dviem mėnesiams.

Tatai nuosirdžiai prašome Garbiųjų Amerikos ir iš kitur lietuvių sušelpiti kuogreičiausiai musų komitetą, nes kitų šaltinių neturime. Mat Pildomasia Lietuvių Komitetas (Lausanne) surinktus pinigų pasiuntė Lietuvon.

Komitetas "Lituanija".

P. S. Kitų laikraščių prašom maloniai perspausdinti musų apyskaitą.

Mes žemiau pasirašusieji revizijos komisijos nariai, pasikvietę prisiekius Lausannos miesto skaitliuotoją ekspertą, peržiūrėjome ir patikrinome visas Lituanijos Komiteto knygas bei archiva ir atradome, kad augščian patalpinta atskaita visose savo smulkmenyse sutinka su teisybe.

Revizijos komisijos protokolais ir skaitliuotojo eksperto paliudijimas sudėta komiteto archive.

Dr. V. Bartuška,

Dr. J. Puryskis.

Lausanne, 15 kovo, 1918 m.

KALVARIJOS "STUDENTŲ" GEUGUŽINIS PRIEŠ 100 METUS.

Dar pusiau XVII am. (1644 m.) Žemaičių Kalvarijos dovininkonai-vienuoliai įsteigė parapijos mokyklą, kurioje ligi XVIII am. pabaigos mokėsi kasmet po kelias dešimtis vaikų. 1803 m. toji mokykla virto 4-klase ir tuojau surinko 176 mokinius, o paskesniais metais jų budavo liggi 300), o kaip kiti sako — net ligi 500). 1818 m. jai buvo prikergti dar dvi klasi, o 1825 ji pripažinta 6-klase gimnazija. Lig 1831 m. joje mokė lenkiškai, po 1831 m. sukilimo emė kai kurių dalykų mokyti rusiškai, ir mokinių skaičius kasmet ėjo mažyn. 1836 m. valdžia ją uždarė. Nuo to laiko Kalvarijoje ligi 1864 m. tebuvo parapija, o vėliau pradėdamosi valdžios mokykla). Kalvarijos mokykloje ligi 1813 m. mokėsi Daukantas), 1815—1822 Valančius), 30-aisiais (paskutinais) metais Vincentas Juzumas). Be abejo, dar vienas kitas "Žemaičių gadybės" musų veikėjų. Maža teturint žinių apie žymiausių musų rašytojų bei švietėjų gyvenimą, malonu bus pasidalyti su "Lietuvos Aido" skaitytojais užsilikusia žinele iš Kalvarijos mokyklos istorijos. Čia, kaip matėme, kiti jų yra gavę mokslo, bei pirmųjų viešumos išpučių.

Lietuvių Mokslo Draugijos archyve yra rankraštis (arch. No. 43 — IV. 1), kuriame minėtasis kun. Vinc. Juzumas 20-aisiais metais aprašo Žemaičių vyskupiją. Tą rankraštį draugija gavo iš Juzumų giminės aprašytojo, kun. J. Tumo). Tarp dangelio kitų parapijų aprašymų (jos aprašomos abėcėles eile, paskutinis aprašytoji parapija — Mėskūnų) randame ir Kalvarijos. Iš to aprašymo pasiimaime gimnazijos "studentų" geugužinės, kurios budavo kasmet ligi mokyklai užsidarius). Aprašymas mums tuo ypačiai indomus, jog jį parupino buvęs mokyklos mokinys ir gegužinių dalyvautojas.

Nusirašau, su dabrtini rašyba, kiek ir kalba.
"Visų maloniausios dienos visiems studentams, kaip mažiems, taip ir dideliems, gegužės mėn. buvo mąjuvokos (gegužinės B.). Nuo pat Velykų didžiausiu pasiilgimui laukė visi tų dienų ir kitos kalbos tarp studentų nebebuvo, kaip ta, kada mąjuvokos, kada bus mąjuvokos! Kožna šiltą ir giedrą vakarą, eidami gulti rupestingai klausės, bene išgirs kuomet žinoma mąjuvokų pradijos ženklą. Mokyklos prievaizdas viskuomet tą valandą slėpė, kad studentai prieš laiką (nes) molinotų.
—Aprinkęs dienas tam puto-gias, mokinių prievaizdas prieš pirmąją dieną vakare dideliai vėlai, visiems jau sugulus, pavadinęs prie savęs studentų viršininką, jam slap-tai apreiškėdavo rytą prasidėsiant mąjuvokas. Kas tą paslaptį išturės! Gana vienam pasakyti ir visi žino.
Buvo iš senų dienų įvedimas, jog kai kurie studentai del didesnio juoko ir linksmybės persidarydavo tai žydais, kurių dar keletas skyrių budavo, kaip kromininkų "kup-čių" ir tt., tai markitonais), tai čigonais, tai mušikais ir tt. Kožnas turėjo iš savo pa-sankimo išvesti ir viečlybą ir juokingai; nesugebantys kinėti ir juoką daryti, visų iš-

juokti, turėję savo urandą (urėda B.) mesti. Žydai daugstės paslėpimui savęs li-čionimis, o čigonai suodžiais tepės. Iš žydų vienas buvo vi-sų amatliukų prievaizdas. Jis turėjo galios nepriderančiai savo brolius žydus ir kitus už-silaikėdamsius, taip pat ap-sigeriančius ar nemandagius kalbančius, parskaites visiems girdint dekretą, nors vis. juo-ku prisidengęs, ir gerai tokius liept savo čigonams įkapatoti.

Toksai tada žydus prievaiz-das, apturėjęs žinią rytoj ei-siant į kelionę, užsilpęs ant kokio aukšto kalnė, su botagu kelių sieksnių ilgumo keletą kartų sutankšiodavo ir su-šukdavo visu balsu tris kar-tus: "Majopės"! Kiti bu-sią žydai ir žydėliai, tai išgir-dė, šoka kurs kur pakliun ant kalnų ir lygiai iš tokių pat bo-tagų šaudė lig pakankant. Ir toks tatau apsejimas vadinos žydų mišparais. Studentai, tą trenksmą išgirdę, šoka visi iš lo-vų, begioja nuo kambario lig kambario, reikšdami kiti ki-tam tą brangią naujieną.

Visas miestelis susijudina ir nereikalingi kelias iš patalo ir daboja, kad pašauktieji žy-dais bejuokaudami kiaušinių neisnėstų, nes ne viena šeim-y-ninkė tokiems nakties "kup-čiams" mėgdavo ryto metą kiaušinienes kepti. Buvo ir Kalvarijos šeimyninkų tas paprotys, jog liuosai tokiems svečiams po pora kiaušinių dalydavo.

Antra danguje vos miestelį benutildydavo. Iš ryto gyvs mitės, visi taisos į kelionę, o parvis svetimos giminės žmo-nės: čigonai, žydai, markitonai ir tt. Išmusus aštuntai, var-pelio balsan, kurs rodo šian-dien garsingesnįs, renkas visi jau nebe su knygomis, bet su ryšuliais, prikrautais surių, varškės ir pyragų į mokyklą. Bet visi laukė sustoję stovi, į mokyklą nė žiūrėti nebežiuri. Tarp studentų laksto žydai, skrajoja čigonai, vaikštinėja markitonai. Kapelėiukai (Kal-gizi mokyklai užsidarius). Aprašymas mums tuo ypačiai indomus, jog jį parupino buvęs mokyklos mokinys ir gegužinių dalyvautojas.

Pagalios atšliauža prefek-tas) ir mokytojai ir skelbia, jog eis šandien į Sėdą (kel varstai nuo Kalvarijos — B.) į vašes prie garsaus savo lai-ku klebono Raudukio). Vi-siems ir akys pravirto. Tuo-jau, duotuoju varpeliu ženkin, visi stoja į rėdą (tvarką B.), kožna klasė po savo ženklų. Tuo tarpu rėžia kapelija mar-šą ir visi eilėmis po dū leng-vytėliai trauka Sėdos gatve.

Veliavėlės tai baltos, tai žydros, tai žalios, tai geltonos, tai kitos kokios, nuo vėjo leng-vai vos blaškintos, subėgu-siems visiems rodo, kiek Kal-varijoj yra mokyklos dalių. Tuo tarpu žydai visur blaškos ir šaudė botagais. Čigonai pa-kelii be perstojimo ką sutikę klausinėja, ar neturi arklų taisyti. Markitonai ir žydai kromininkai kožnam siulo sa-vo prekę. Visi tam pasirede niekinėja, šurmaliuoja ir juo-

kas daro, ir kožnas turi anuos, ar šloks ar toks, už geras pi-imti.

Vos išėjo iš miestelio, tuo-jau studentai sutartiniais bal-sais pradeda dainuoti taip, jog visos sodos aplinkui plyš-ta. Šiems pakyrejus, drožia vėl kapelija, ir taip visą ke-lia.

I Sėda inėjo visų didžiausioj rėdoj (tvarkoj) ir sustoją ant klebonijos atšlavimo, drožia-mi linksma maršą. Žmoniš-kas, klebonas Raudukis Rov-bickis? B.) pasitiko ir priėmė visus, o labiausia mokytojus, malonia širdimi. Po valandos suvažiavo ir iš parapijos po-nybė. Mokytojai suėjo į vi-du, o studentai pasitraukė į šalį atsisėsti.

Tuo tarpu žydai, čigonai, markitonai audras verčia, vi-sur bilinėja, visus juokina, niekina, juokuoja ir štuksuoja. Ir kožnas ką moka, ką išma-naš, kaip galėdamas rodo.

Po valandos visi gavo pri-dėrancius pietus, po kurių lig geros pavakarės visi linksmai pasižaidė tokia pat eile, kokia atėjo, grįžta giedodami namo.

Tokia pat eile vaikščioldavo studentai "mąjuvokų" per še-šias dienas, dieną vis praleis-dami. Jei kurią dieną nebuvo kur užkviesti, ėjo kur pasi-žaišti į mišką. Tuokart Kal-varijos žydai ištolė su alumi, midum ir pyragais važiavo, bet už atrastą snabarą kailį iduodavo).

Rasit, mes šį bei tą "ma-jjuvokų" įrengėjams ir butime patare kitaip įtaisyti, tik turi-me delto pripažinti, jog pirm šimto metų mokytojai, kaip matyti, sugebėjo sveikų pra-mogelių mokiniams surengti.

B.
("Laisvųjų Valanda")Saimoninga gaspadiene
visada turi savo namuose buteliuką
Doro Richterio

PAIN-EXPELLER

Neabejojantis budas įtrinimui nuo skaudėjimo Reumatizmo, persial-dimo, išsinarinimo ir tt.
Tikras tikrai su pažymėta marke
"PAIN-EXPELLER"35c. ir 65c. butelinkas visose aptiekose arba
specialiai nuo
P. A. D. RICHTER & CO.
74-90 Washington Street, New York, N. Y.L. R. K. LABRE. SA-GOS
CENTRO VALDYBA.

Dvas. vadovas kun. Myko-las Krušas, 3230 Auburn ave., Chicago, Ill.

Pirm. Antanas Nausėda, 1658 Wabansia ave., Chicago, Ill.

Vice-pirm. Pranas Very-ga, 4539 So. Marshfield ave., Chicago, Ill.

Nut. rašt. Julijonas Šliogeris, 1424 So. 50th Ct., Cicero, Ill.

Fin. rašt. Aleks Dargis, 726 W. 18th st., Chicago, Ill.

Išdin. kun. Antanas Staniukynas, 2634 W. 67th St., Chi-cago, Ill.

DIREKTORIAI:

Visi Chicagoje.

Frank Veryga, 4539 So. Marshfield ave.

Jonas Petraitis, 4549 So. Talman ave.

Povilas Mažeika, 3315 Auburn ave.

Kun. Mykolas Krušas, 3230 Auburn ave.

Juozapas J. Elias, 4600 So. Wood st.

Kun. Antanas Staniukynas, 2634 W. 67th st.

Kun. F. B. Serafinas, 2327 W. 23rd Pl.

Kun. Alex. Skrypkas, 4557 So. Wood st.,

And. Bruozis, 653 W. 18th st.

Boleslavas Sekleckis, 3427 Auburn ave.,

Lietuviai Amerikoje

WORCESTER, MASS.

L. Vyčių išvažiavimas.

Geg. 30 d. vietos Vyčiai 26 kuopos surengė milžinišką išvažiavimą Worcester Agriculture Park. Iškart vyčiai manė, kad jie esą sumanesni ir galingesni už ką kitą. Rengėsi nieko nebijodami ir manė, kad jiems niekas kelio nepastos. Surengė programą tai dienai tokį, kokio gal dar Worcesteris nebuvo matęs. Bet tik prieš tą dieną dangus pradėjo niuktis ir saulė pasislėpė debesyse. Vyčiai pradėjo jau nerimauti, rankas neuždėję masto kas bus, jeigu lietus pradės lyti, niekas nenorės važiuoti į "gegužinę", kurios rengimas atsiėjo arti 500 dol. Viskas supirktas, surengta kuogeriausiai, kadangi tikėtasi sulaukti didelės minios žmonių. Bet žinome, kad vyčiai kada tik ką rengia, tai nekados nesuvėžio ja žmonių. Tiesa, nors iš pat ryto lijo, bet žmonės, kurie buvo pasirengę važiuoti nesulaukė. Daugelis turėjo dirbti tą dieną, nes tulos dirbtuvės nešventė "Memorial Day". Tokiuo būdu negalima buvo sutraukti žmonių tiek, kiek buvo manoma. Vienok susirinko apie 2,000. Kitų kolonijų vyčiai irgi nepabijoję blogo oro ir kitų kliūčių, nes jie irgi manė, kad nors indomams parvyti. Buvo atvažiuavę vyčiai iš Nashua's, Norwood'o, Athol, So. Bostono, Cambridge'o, Svedėiai matyt taipgi turbut iš anksto rengėsi, nes labai gražiai atrodė jų vežimai, kurie buvo papuolę tautiškos spalvomis. Blogo oro delei visi vėlai susirinko. Todel ir programos buvo vietomis sutrumpintos. Visu-pirma programo pradžioje kuopos pirm. plė Ona Vasilaiuskaitė savo trumpa prakalbė gražiai pasveikino publiką. Po to rengimo pirmininkas ir programo vedėjas taipgi inžangine kalba pasveikino svečius vardu L. Vyčių 26 kuopos, taipgi komitetas išreiškė padėkos žodį svečiams už atsilankymą. Programas prasidėjo su himnais, kuriuos atgiedojo Sv. Kaz. parapijos, L. Vyčių 26 kuopos ir Norwood'o vyčių chorai. Visus choros vedė p. A. Z. Visminas. Chorams pritarė L. Orchestra vedama p. J. Kazeckio ir beinas po vadovystę p. J. Venclo. Dainuojant himną tapo pakelta S. V. vėliava, taipgi dainuojant Lietuvos himną tapo pakelta Lietuvos vėliava. Publika labai nudžiugo pamatčius savo vėliavą. Pasigirdo garsmingas dešų plojimas. Padainavus himnus sekė prakalba.

Kalbėjo "Garso" redaktorius p. Leonardas Šimutis. Šis jaunas kalbėtojas ir veikėjas, ypač daug pasidarbavęs L. Vyčiams, kalbėjo apie vyčių organizaciją ir jaunuomenę. Kalbėjo taipgi apie praeitį garbingos Lietuvos ir šiandieninį jos padėjimą. Nurodė lietuvių blogus palinkimus, kaip tai girtuokliavimą, kuris kenkia sveikatai mūsų kultūros. Gale savo kalbos kiekvieno gero lietuviuo sugrąžindino širdį, kuomet atsigrįžęs į Lietuvos vėliavą ištarė keletą patriotiškų žodžių indamas pavyzdį iš A. L. V. S. New York'e, iš kurio davė visiems suprasti, kas tai yra patriotiškumas ir meilė tėvynės. Ragino visus būti mylėtojaus tėvynės.

Birželio 9 d. čionaitinis draugijos susijungusios rengė pikniką, kad apmokėjus išlaidas delegatų važiuosiu į Višutiną Sėmą, New Yorkan. Oras pasitaikė gražus, tadgi ir piknikas nusisekė. Nedėlio 16 d. birželio bus pirma vaikų Komunių. Taipgi tą nedėdienį Jo Mal. Chicago's Arkivyskupas aplankys parapiją ir suteiks 90-čiai dirnavonės Sakramentą. Birželio 23 d. mokyklos vaikai rengia gražų vakarėlį užbaigimui mokslo. Kaip mokytojos, taip ir vaikai stropiai rengiasi prie to vakarėlio. Dang jaunimo paėmus į kare ir jia truputį veikimas užmažėjo.

WORCESTER, MASS.

L. Vyčių išvažiavimas.

Worcesteriečiai dar nebuvo girdę tokios gražios kalbos. Po to šv. Kazimiero parapija. L. Vyčių 26 kuopos sujungti chorai padainavo keletą dainelių. Buvo dar solo ir duetų. Viskas gerai pavyko. Reikia pažymėti, kad Norwoodo Vyčių choras gerai atsižymėjo. Nors neskaitytingas, bet kad užtraukia, tai sakytum didžiausias choras dainuoja. Norwoodo Vyčiai matyt irgi nemiega dailės srityje, nes turi gabų vedėją p. J. Stacevičią. Pasibaigus programai buvo traukiami paveikslai. Ant galo buvo žaista žaismės. Vienos Norwoodo juokdarys-komedijantas p. K. Čaplikas nemažai prijuokino publiką. Paskui tęsėsi šokiai iki vėlam vakarui. Visas išvažiavimas pavyko labai puikiai.

Koresp. V. M. Č.

KEWANEE, ILL.

Geg. 30 d. pasidarbavimu p. J. Pipiro buvo surengtas išleistuvių vakarėlis pagerbimui J. Nedvaro, kurį Dėdė Samas, pašaukė kariuomenės. Pas J. Nedvaras kewaniečiai buvo žinomas kaip uolus veikėjas katalikiškoje dirvoje. Prigulėjo prie Sv. Antano de jos ir Lietuvos Vyčių 60 kp. Ilga laiką Sv. Antano drojos buvo pirmininku ir joji darbuosiu. Užtai draugija nupirko jam nešiojamą ant rankos laikrodėlį. L. Vyčių 60 kp. taipgi nupirko dovanėlę, nes p. Nedvaras buvo ir vyčių veikėjas.

Vakarelyj dalyvavo nemažai svečių. Jaunimas žaidė, svečiai šnekučiavosi. Ant galo tapo inešta, kad išleidžiant draugą neužmirštume savo brangios tėvynės ir paaukotume nors kiek ant tautos aukuro. Inešimą visi priėmė ir tuojaus pasipilė aukos. Sekanti aukojė Tautos Fondui: K. Skrabulis \$2.25, M. Mikenas \$2.00, A. Stravinskas \$2.00. Po \$1.00: P. Sakalauskas, J. Pipiras, J. Pinaitis, A. Piliponis, J. Nedvaras, K. Vadluga, P. Šabalaiuskas, K. Siakovič (lenkas), P. Zužus, M. Piliponis, Pr. Valančiūnas. Po 50c: J. Piliponis, J. Kraujalis, A. Juočis, J. Klieris, A. Šiurinas, Ig. Dambrauskis, J. Venskis, J. Januška ir A. Šakauskis 25c. Toliau buvo viso labo suaukota \$21.50. Pinigai yra inteikti T. F. 45 sk. išdėlioti p. A. Leikavičiui, kurie bus pasiųsti T. F. centrai.

Visiems aukotojams lieka ištartinai širdinga ačiū.

Kewanietis.

CHICAGO HEIGHTS, ILL.

Birželio 9 d. čionaitinis draugijos susijungusios rengė pikniką, kad apmokėjus išlaidas delegatų važiuosiu į Višutiną Sėmą, New Yorkan. Oras pasitaikė gražus, tadgi ir piknikas nusisekė. Nedėlio 16 d. birželio bus pirma vaikų Komunių. Taipgi tą nedėdienį Jo Mal. Chicago's Arkivyskupas aplankys parapiją ir suteiks 90-čiai dirnavonės Sakramentą. Birželio 23 d. mokyklos vaikai rengia gražų vakarėlį užbaigimui mokslo. Kaip mokytojos, taip ir vaikai stropiai rengiasi prie to vakarėlio. Dang jaunimo paėmus į kare ir jia truputį veikimas užmažėjo.

SO CHICAGO, ILL.

Ateinandama sekmadienyje, birželio 16 d. prasidės 40 valandų atlydai, į kuriuos bus užkviesti ir svetimi kunigai. Butų labai geistina, kad ir mėsūs atlydais atsilankytų žmonių ir iš kitų parapijų.

K. V.

WATERBURY, CONN.

Fėrai gerai nusisekė.

Tautos Fondo 40 skyrius buvo surengęs fėrai. Fėrai atbuvo 15, 16, 17, 18, 19, 20 ir 22 d. balandžio. Waterburio lietuviai katalikai visame pasirodė patriotiškai, kaip darbai, taip ir aukomis ypač lietuviškas merginos ir moterys savo įvairius rankų išdirbinius aukodamos labai daug naudos atnešė. Moterys bei merginos aukavusios daugiausiai buvo narės Sv. Agotos ir Sv. Onos dr. ju. taipgi iš Vyčių 7 kp., Piln. Blaiv. 1 kp. Aukoj šios ypatos:

Mag. Griškauskienė natkinius marškinius ir arbatinį setą, O. Baltrušienė rankinį krepšį, M. Aleksienė rank. siutą paduskaite, J. Šeronienė rankinį krepšį, O. Stacionaitė rank. megstas šluores, K. Vilėnaitė rankinį krepšį, O. Naujaučiūnė žiurštuką, M. Naujaučiūnė rank. megstą kepurę, O. Josiūtė megstas šluores, L. Jenušienė saldu pyragą, M. Navickienė megstą svetę, M. Ragickienė išsiutą paduskaite, P. Andriuskevičienė vyno setą, A. Jenušaitienė megstą kepurę, B. Žiurienė megstą staliuką užtiesalą, O. Bendlerienė megstą kepurę, A. Bendlerienė megstą kepurę, J. Klisėvičienė padarytą kvietką, O. Ruževičienė padarytą kvietką, J. Kintienė kamodėlį užtiesalą, J. Aškunienė kvietką, B. Jablonskienė abrusnių su abrusu, M. Vasišauskienė megstę ant staliuko, K. Jesaitienė mirtą, B. Rutelionienė išsiuvinėtą žiurštą, P. White rankinį krepšį, O. Vaitiekūnienė rankinį krepšį, O. Eitiekūnienė megstą kepurę, O. Valutskienė žiurštą, U. Vaitiekaitienė stiklinį setą, M. Daugelienė kepuraitę, O. Dvileckitė rankinį krepšį V. Zakareckienė žiurštą, M. Dvileckienė moteriškas čėverkytas, M. Vaitiekaitienė vystaitę, O. Vaitiekaitienė megstą kepurę, U. Aidukėvičienė dėžutę, U. Paušienienė kaklaraištį, M. Jenkaitienė vyno setą, K. Kriaučiūnaitė stikl. setą, M. Kairiūtė vystaitę, O. Kankalėnė megstinį vyram ant rankų, J. Grigoriūnaitė miltų gabalą, A. Kvajauskaitė paduskaite, S. Budrienė jekutę, M. Valuckitė kamodėlį užtiesalą, J. Pricevičienė 6 nosines, M. Riktoraitienė žiurštą, A. Matusevičienė špilką ir bonkos vaisių, V. Galinaitė megstą beskę, M. Stasiulaitė smulkų daiktą, A. Liutkevičienė mirtą, Jieva Pucekaitė lėmpą, M. Tamoliūnaitė gyvą gaidį, P. Škridlaitė mirtą, 5 pėdų augštelį, St. Danaitis diržą ir mašiną plaukų kirpimui, M. Volskis vyrišką špilką, J. Virbišaitis vyr. marškinius, M. Kirmišaitis dėžės sodės, M. ir J. Virbišaitis dėžės cigaru, J. Petruskaitė mot. kepurę, J. Vasilaiuskas si-dabrinį setą, F. Udelovič vyr. marškinius, M. Zozkis valizą, J. Poškevičia ankštinę špilką, J. Rungailiškis ir A. Kadinis maišą miltų, V. Šlopija dėžės saldinių, A. Griginas vyrišką brustelį, J. Šeštokas 6 bonkas vyno, P. Matusevičia ir Padvaraitis 6 bon. vyno, J. Jakimavičia 1 dėžė keikų, M. Bermanas lietsargį, J. Kudirkaitė statynės alaus ir 2 dėžės cigaru, M. Sample Shop mot. jekutę, R. Povilaitis 6 bonkas vyno, P. Stulgaitis 12 bonkų vyno, Rinkėvičius 12 Butkus 12 bonkų vyno, K. Kaž-

mekas 4 dėžės cigaru, Unikis ir Kazlauskas 2 bon. vyno 2 dėžės cigaru, J. Karizma ir P. Jonikas 6 bon. sodės ir 1 dėžė cigaru, J. Zdanavičius 2 statinės alaus, K. Stočkus maišą miltų, P. Lingis dėžė keikų, J. Zemaitis siuvamą mašiną, K. Naujokas statynės alaus, K. Urbonas ir Norbutas dėžė cigaru, M. Povilaitis bonka vyno, J. Jurkunas bonka vyno, M. Bauzeris kumpį mėsos, M. Bakas statynės alaus, A. Jurkunas ir Degutis 3 dėžės sodės, R. Zdanavičius 4 dėžės sodės, J. Kažemakas dėžė krekešų, J. Marcinkevičius veidrodį, M. J. Wiltortas palmiską (?), J. Baltrušis maišą miltų, J. Tamošaitienė dėžė muilo, A. Ramanauskas Carving Set, A. E. Petruskaitė padidintą paveikslą, L. R. K. Piln. Bl. 1 kp. 5 tužius knygučių ir \$15.00, LDS. 5 kp. daug knygu ir \$12.05, Sv. Onos dr. ja \$20.00, Sv. Petro ir Povylo dr. ja \$5.00, L. U. Pol. Kliubas \$15, Sv. Juozapo dr. ja \$10.00, Sv. Stanislovo dr. ja \$15.00, L. Vyčių 7 kp. \$15.00, Sv. Vardo Jozaus dr. ja \$12.00, Sv. Agotos dr. ja \$10.00, Apašt. Mal-dos dr. ja \$10.00, Sv. Juozapo bro-jos dr. ja \$10.00, Sv. Jurgio dr. ja \$10.00, Sv. Jono dr. ja \$10.00, Te-atr. dr. ja "Aidas" \$10.00, P. Vaičiūnas laikrodėlį, J. Klimas mel-raštį ir laikrodėlį, J. Bakunas laikrodėlį, O. Pakamaniūtė laikrodėlį.

Jeigu kartais yra nepamėta kurių aukotojų pavardės meldžiu atleisti, nes galėjo klaida atsitikti, paimant daiktus ir neužrašant, taipgi yra daug aukotojų svetim-taučių ir aukojų labai gerų daiktų, bet nemanau išvardyti, nes žinoma, jie mūsų laikraščiu negalės paskaityti.

Minėti fėrai sukėlė žmonių širdyse labai didelę užuojautą tėvy-nės gelbėjimui bei šelpimui mūsų brolių nuo karės nukentėjusių. Net štai koks atsitikimas buvo, kurio negalima praleisti nepamėn-jus. Vienas žmogus, kurio vardo ir pavardės nežinau, atėjęs į fėras ir pamatęs, kad tiek daug visko suaukota, kad taip visi iš vi-sių spėkų dirba tėvynės labui, kad ypatingai vaikūčiai ir mergaitės su asaromis maldauja žmonių, kad pir-kti laimėjimo tikėtus sakdami: "Tėvynė nuvarginta, argi jume negaila, kad brojai mūsų badau-ja ir šaukia pagalbos." Prisi-žiūrėjęs žmogus tam viskam nusi-kabino savo laikrodėlį su lenčiu-gėliu ir paaukojo fėrams. Ištikrų-jų tas žmogus yra garbės vertas ir savo pavyzdžiu dar daugiau da-ve energijos visiems. Vėl-gi tie jau-nieji taip pasišventę darbavosi iš visų spėkų tėvynės gelbėjimui, ku-rie visai nėra matę tėvynės, nes visi čia gimė. Mątydamai ta visą Wa-terburio lietuviai irgi prisidėjo prie to švento darbo sulig savo iš-galiu. Ir galima pasidžiaugti iš ty-geraširdžių žmonių. Fėrai davė pelno \$1,563.58. Vardu Tautos Fondo 40 sk. ir vardu ty Lietuvos vargšų, visiems tariau širdingai ačiū už tokias dides aukas ir pa-sišventimą. Taipgi meldžiu visų rengties prie užbaigos fėrų, nes yra daug likusių daiktų ir gal dar atsiras žmonių atjančiančių, tad ir tikimės turėti vėl pasekmių. Į dar-bą visi, nes jau ir svetainė pasam-dyta. Tėvynė, suvargus laukia nuo mūsų pagalbos.

M. Zailskienė, fėrų vedėja.

ROKISKIS.

Rokiškėnai gali džiaugtis išli-ke sveiki nuo karės viesulos, nes nei vienas sodžius nesude-gė, išskyrus Rokiškio stotį, kurią rusai pasitraukdami pa-degė. Bet karė sutrukdė mūsų kampo kultūrinį judėjimą. Prieš karę šiek tiek gyvavusi "Vartotojų Draugija" dabar liovėsi dirbusi, tiklatai vienui viena "Blaivybės Draugija" dar gyvuoja išlaikydama savo arbatinę. Taip pat kruta "Saulės" skyriaus knygynas, kuriuo naudojasi nemaža skai-tytojų, labiausia iš jaunimo.

ATSKAITA

West Sides lietuviškų draugijų or-ganizacijos šelpiti lietuvius nu-kentėjusius nuo karės.

Įplaukos:

Dr. ja Lietuvos Ukiniukas \$173.18
TMD. 28 kp. 101.16
Dr. ja DLK. Algirdo 54.37
Liet. Pil. Darb. Paš. Kl. 24.35
Liet. Vyčių 24 kp. 21.00
Dr. ja Liet. Brolių Seserų Amerikoj 15.00
Aušros Vartų mot. dr. ja. 20.00
Aušros Vartų vyr. dr. ja. 15.00
Jauunik. Dain. Myl. dr. ja. 11.00
DLK. Keistuoto dr. ja. 10.00
Lietuvių Bal. Žvaigždės
Klinbas 10.00
SLA. 109 kp. 10.00
Dr. ja Apšvietimo Brolių. 10.00
TMD. 28 kp. SLA. 109 kp. 10.00
Nuo fėrų 754.00
Nuo prakalbų 260.47
Po namus surinkta 142.80
Nušimtis už \$150. 4.50
Viso \$1,645.83

Isidais:

Lietuvių Kom. J. Aukštuo-lis vardu Svedijon, ge-gužės 15 d., 1916 m. \$615.00
Lietuvių Dienai 1 lapkri-čio, 1916 m. 500.00
Centralinui Kom. Rusijoj 312.50
Centralinui Kom. Ameri-koj, 1918 m. 82.20
Tautos Fondui 1918 m. 82.20
Rankpinigiai už svetainę vakarams 20.00
Spanda, krasos ženkleliai, užrašams knygos, Lietu-vių Dienai bukų rinkėjų prirengimas 33.93
Viso \$1,645.83
P. S. West Sides draugijos pa-sidarbavo, surinkdamos keliolika šimtų dolerių, lietuviams nukentė-jusiems nuo karės. Dabar tas fon-das iš daugelio priežasčių yra lik-viduotas.

Svarbiausiais tai išėjimas jaunų darbštų vyrų į Suv. Val. kariuo-menę ir aukotojų rūpinimąsi daugiau savais reikalais. Tokiu bu-du apsisotė ir aukų plaukimas ir reikėjo viršimėta organizaciją likviduoti. Bet tikimės ateityj iš-tikus svarbiems reikalui draugijos neatsisakys ir vėl susiorganizuoti ir pradėti dirbti tautos darbą.

Valdyba:

St. Kriukas, pirm.
J. Krivins, rašt.
Raf. Zaura, ižd.
Komisija:
St. Rokas,
P. Kirvis.

VERTA APIE TAI MUMS PAGALVOTI.

Jeigu jūs kenčiate nuo vidurių ligų, neririnio, galvos skaudėjimo, tuosyk kiekvie-nam labai yra svarbu, kad si-gyduolė, kuri išvalys gerai vi-durius, ir tuo pačiu laiku su-taisys virškinimo sistemą, su-teiks pagalbą nuo varginančių sąlygų.

Trinerio Amerikoniškas Eli-xiras Karčiojo Vyno susideda iš karčiųjų žolių ir geros me-dikalės vertės, kuri išvalo vi-durius ir iš ryto randonojo vyno, sustiprinančio sistemą. Tai yra labai svarbus sutaisymas ir jūs busite patenkinti šiaja gyduole. Gegužės mėnesio me-dikaliskame žurnale rašoma: "Viskas yra gera, kas tik išei-na iš Trinerio laboratorijų." Kaina \$1.10 optikose.

Trinerio Liniment yra nesu-lyginamas nuo reumatizmo, neuralgijos, lumbago, niktste-jumo, suputimo, skaudėjimo mėsukų, nuvargimo kojų ir tt. 35 ir 65c. aptiekose, krasa 45 ir 75c. Joseph Triner Com-pany, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Apg.)

Chicagoje.

ATSKAITA

West Sides lietuviškų draugijų or-ganizacijos šelpiti lietuvius nu-kentėjusius nuo karės.

Įplaukos:

Dr. ja Lietuvos Ukiniukas \$173.18
TMD. 28 kp. 101.16
Dr. ja DLK. Algirdo 54.37
Liet. Pil. Darb. Paš. Kl. 24.35
Liet. Vyčių 24 kp. 21.00
Dr. ja Liet. Brolių Seserų Amerikoj 15.00
Aušros Vartų mot. dr. ja. 20.00
Aušros Vartų vyr. dr. ja. 15.00
Jauunik. Dain. Myl. dr. ja. 11.00
DLK. Keistuoto dr. ja. 10.00
Lietuvių Bal. Žvaigždės
Klinbas 10.00
SLA. 109 kp. 10.00
Dr. ja Apšvietimo Brolių. 10.00
TMD. 28 kp. SLA. 109 kp. 10.00
Nuo fėrų 754.00
Nuo prakalbų 260.47
Po namus surinkta 142.80
Nušimtis už \$150. 4.50
Viso \$1,645.83

Isidais:

Lietuvių Kom. J. Aukštuo-lis vardu Svedijon, ge-gužės 15 d., 1916 m. \$615.00
Lietuvių Dienai 1 lapkri-čio, 1916 m. 500.00
Centralinui Kom. Rusijoj 312.50
Centralinui Kom. Ameri-koj, 1918 m. 82.20
Tautos Fondui 1918 m. 82.20
Rankpinigiai už svetainę vakarams 20.00
Spanda, krasos ženkleliai, užrašams knygos, Lietu-vių Dienai bukų rinkėjų prirengimas 33.93
Viso \$1,645.83
P. S. West Sides draugijos pa-sidarbavo, surinkdamos keliolika šimtų dolerių, lietuviams nukentė-jusiems nuo karės. Dabar tas fon-das iš daugelio priežasčių yra lik-viduotas.

Svarbiausiais tai išėjimas jaunų darbštų vyrų į Suv. Val. kariuo-menę ir aukotojų rūpinimąsi daugiau savais reikalais. Tokiu bu-du apsisotė ir aukų plaukimas ir reikėjo viršimėta organizaciją likviduoti. Bet tikimės ateityj iš-tikus svarbiems reikalui draugijos neatsisakys ir vėl susiorganizuoti ir pradėti dirbti tautos darbą.

Valdyba:

St. Kriukas, pirm.
J. Krivins, rašt.
Raf. Zaura, ižd.
Komisija:
St. Rokas,
P. Kirvis.

VERTA APIE TAI MUMS PAGALVOTI.

Jeigu jūs kenčiate nuo vidurių ligų, neririnio, galvos skaudėjimo, tuosyk kiekvie-nam labai yra svarbu, kad si-gyduolė, kuri išvalys gerai vi-durius, ir tuo pačiu laiku su-taisys virškinimo sistemą, su-teiks pagalbą nuo varginančių sąlygų.

Trinerio Amerikoniškas Eli-xiras Karčiojo Vyno susideda iš karčiųjų žolių ir geros me-dikalės vertės, kuri išvalo vi-durius ir iš ryto randonojo vyno, sustiprinančio sistemą. Tai yra labai svarbus sutaisymas ir jūs busite patenkinti šiaja gyduole. Gegužės mėnesio me-dikaliskame žurnale rašoma: "Viskas yra gera, kas tik išei-na iš Trinerio laboratorijų." Kaina \$1.10 optikose.

Trinerio Liniment yra nesu-lyginamas nuo reumatizmo, neuralgijos, lumbago, niktste-jumo, suputimo, skaudėjimo mėsukų, nuvargimo kojų ir tt. 35 ir 65c. aptiekose, krasa 45 ir 75c. Joseph Triner Com-pany, 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Apg.)

LET POTATOES FIGHT

They Save Wheat
When you eat potatoes
don't eat
Bread
U.S. FOOD ADMINISTRATION

TAUTOS IZDO VAL-DYBA

Pirmininkas, kun. F. Ke-mėsis, 3230 Auburn Ave., Chi-cago, Ill.

Pirm. pagalb. kun. J. J. Kaulakis, 324 Wharton St., Philadelphia, Pa.

Raštininkas, L. Šimutis, 3230 Auburn Ave., Chicago, Ill.

Iždininkas, kun. S. J. Če-panonis, 318 So. Fourth St., Homestead, Pa.

Izdo globėjas, kun. J. Jak-šys, 421 Cleveland Ave., Har-rison, N. J.

KATALIKŲ SPAUDOS DE-JOS CENTRO VALDYBOS ANTRAŠAI:

Kun. P. Lapelis — pirm., 10806 Wabash ave., Chicago, Ill.

J. Tumasonis — raštinin-kaš, 917 W. 33 st., Chicago, Ill.

Iz. Nausieda — ižd., 917 W. 33rd St., Chicago, Ill.

BRIDGEPORTIECIAMS ZINOTINA.

VIKTORAS BALANDA.

go' generališku agentu yra Negaudami laikraščio ar no-rėdami atnaujinti prenumera-tą, ar su kitokiais reikalais malonėsite kreiptis sekanciu adresu:

VIKTORAS BALANDA,
3313 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.

NAUJAS LAIKRAŠTIS

"GARSAS"

"GARSAS" eina kas ketvergas didelių 6 pus-lapių, 7 kol., formate.

"GARSAS" yra viena geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katali-ky laikraščių.

"GARSO" prenumera-ta metams \$1.50, pusel-metų \$1.00.

"GARSAS"

456 GRAND ST.,
BROOKLYN, N. Y.

Per 60 Dienų Išmėginimui Dykai

UŽMOKEK KADA IŠSIGYDYSI. Meik vi-sokias be vertės gyduoles. Atnaujink savo gyvybę laike miegojimo. Buk pilnas gyvy-bės ir energijos. Jeigu reikalauji elektros diržą nuo Reumatizmo, Diagilau, Neural-gijos, Paralyžiaus, Nusišaldymo, Dnuslio, Bronchito, Susinervavimo, Silaumio, Nevėri-kinimo, Galvos skaudėjimo, "Insomnia", Silpnumo Pečiuose, Nusilpnėjimo, Homo-reldy, Užkietėjimo, Baimingumo, Atstraun-gijimo, Votis, Drebejimo, Inkstų Akmenis, Pilvės ir Zarnų ligas, Ligos vyrų ir moterų, Suputi-mus ir tt. Skaudėjimus visur. Atsiųsk 10c krasos žen-keles ar pinigais, o mes tuojau tau pasistūme mu-sų Galingiausį Elektrikos Diržą. Kelios valandos bus jusu krasoja. Jeigu busi užgandintas, tai užmokėsi \$3.85 daugiau ir diržas vertės \$10.00 bus tavo. Nešio-k jį pagal paduotą nurodymą 60 dienų ir tada jeigu busi visai išgydytas, tai praeis savo pinigais. Jeigu neįgydi tvegi 60 dienų, tai prisiųsk mums šį diržą, o mes juns tuojau pinigų grąžinsime, kaip tik gausime nuo Jusu diržą. Moterims reikalaujant diržo reikia prisiųsti 40c krasos ženkle-ly. Adresuokite:

A. P. OWENS, Dept. 45-E, -152 W. 14th St., New York, N. Y.

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

(Apg.)

